

 Slovensko ljudsko
Gledališče Celje

Sezona 2008/2009

Terry Johnson

DIPLOMIRANEC

Mag. Tina Kosi, upravnica
Dr. Borut Smrekar, pomočnik upravnice
Janez Pipan, režiser
Tatjana Doma, dramaturginja
Miran Pilko, tehnični vodja
Jože Volk, lektor

Jerneja Volfand, vodja programa
Telefon +386 (0)3 4264 214
Faks +386 (0)3 4264 220
E-naslov jerneja.volfand@slg-ce.si

Borut Odlazek, vodja marketinga in odnosov z javnostmi
Telefon +386 (0)3 4264 205
E-naslov borut.odlazek@slg-ce.si

Urška Zimšek, blagajničarka
Telefon +386 (0)3 4264 208
E-naslov blagajna@slg-ce.si
(Blagajna je odprta vsak delavnik
od 9.00 do 12.00 in uro pred predstavo.)

Tajništvo
Telefon +386 (0)3 4264 202
Faks +386 (0)3 4264 220
Centrala +386 (0)3 4264 200
E-naslov tajnistvo@slg-ce.si

Spletna stran www.slg-ce.si

Ustanovitelj SLG Celje je Mestna občina Celje.
Program gledališča finančno omogoča Ministrstvo za kulturo RS.

SVET SLG CELJE

Tatjana Doma, Miran Gracer, Zdenko Podlesnik (predsednik),
Stane Seničar, mag. Anton Šepetavc

ČLANI STROKOVNEGA SVETA SLG CELJE

Milena Čeko Pungartnik, Marijana Kolenko, prof. dr. Radko Komadina,
Minca Lorenci, Barbara Medvešček, dr. Katja Mihurko Poniž
(predsednica)

**OSREDNJA
KNJIŽNICA
OBLE**

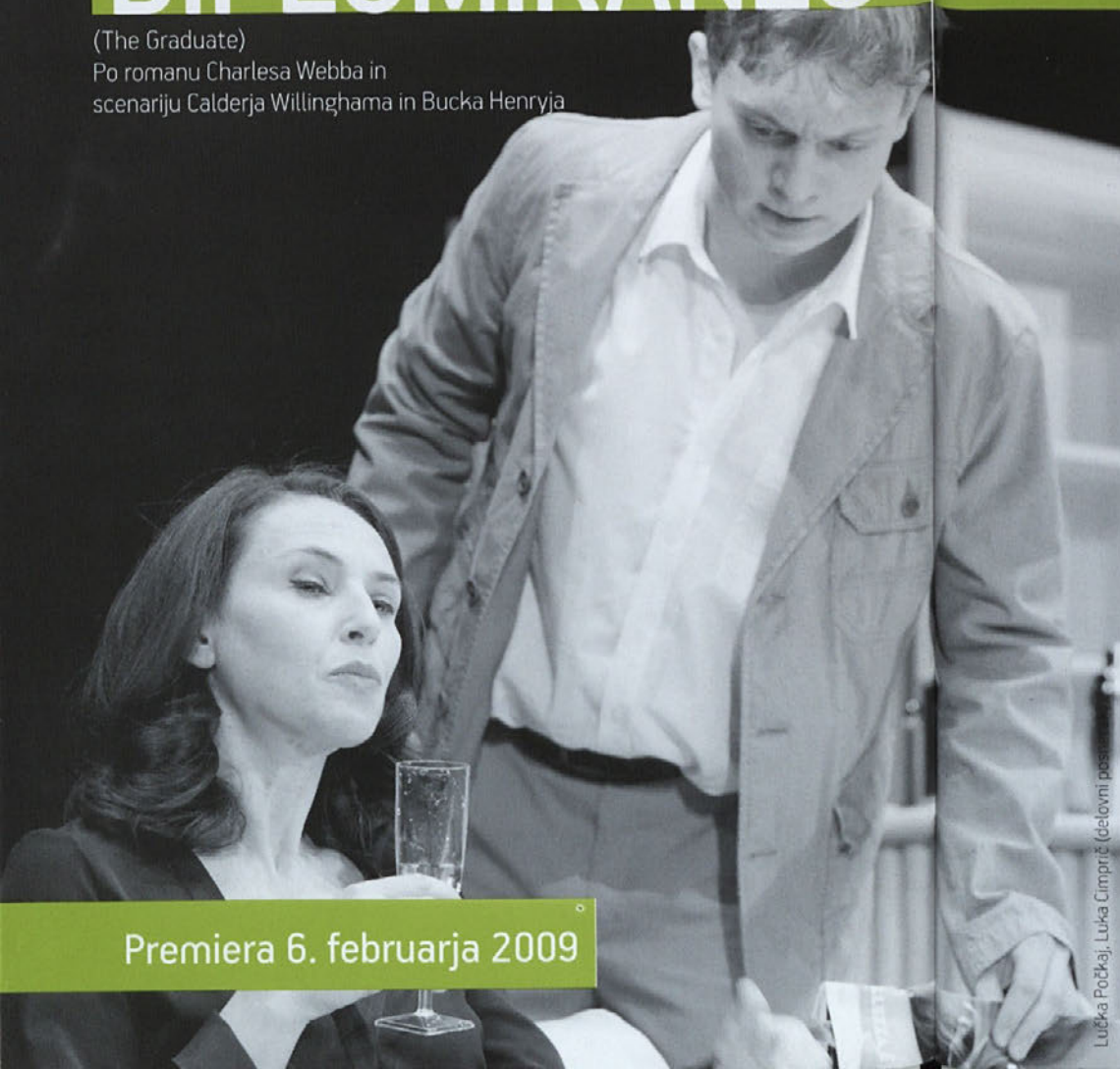
OSREDNJA
KNJIŽNICA
OBLE

Terry Johnson

DIPLOMIRANEC

(The Graduate)

Po romanu Charlesa Webba in
scenariju Calderja Willinghama in Bucka Henryja

Premiera 6. februarja 2009

Drama

Prva slovenska uprizoritev

Prevajalka **Tina Mahkota**

Režiser in glasbeni opremljevalec **Dušan Mlakar**

Dramaturginja **Tatjana Doma**

Scenograf **Branko Hojnik**

Kostumografinja **Belinda Radulović**

Lektor **Jože Volk**

IGRALCI

Benjamin Luka Cimprič

Gospa Robinson Lučka Počkaj

Gospod Robinson Igor Žužek

Elaine Nina Ivanišin

Oče, gospod Braddock Mario Šelih

Mama, gospa Braddock Jagoda

Striptizeta Tanja Potočnik

Receptor Damjan M. Trbovc

Dva moška Igor Sancin, Rastko Krošl

Psihiater Rastko Krošl

Duhovnik Igor Sancin

Natakar Damjan M. Trbovc

Vodja predstave **Zvezdana Štraki Kroflič** • Šepetalka **Breda Dekleva** • Tonski mojster **Uroš Zimšek** • Lučna mojstra **Vlado Lipovec, Mitja Ščuka** • Rekviziter **Denis Polanc** • Dežurni tehnike **Branko Pilko** • Sivilje **Zdenka Anderlič, Dragica Gorišek, Marija Žibert** • Frizerki **Maja Zavec, Marjana Sumrak** • Garderoberki **Melita Trojar, Mojca Panič** • Odrski mojster **Gregor Prah** • Tehnični vodja **Miran Pilko** • Upravnica mag. **Tina Kosi**

Terry Johnson, avtor odrske priredbe

Terry Johnson (1955) je britanski dramatik in režiser, ki ustvarja tako za gledališče kot tudi za televizijo in film. Sodeluje z Royal Court Theatre v Londonu. Njegove igre so bile uprizorjene v različnih gledališčih po svetu. Prejel je kar devet uglednih britanskih gledaliških nagrad. Kot režiser ali dramatik se je večkrat pojavil na West Endu. Delal je tudi v Steppenwolf Theatre v Chicagu. Tam je režiral dramo *The Libertine* Stephena Jeffreysa z Johnom Malkovitchem, ki je bila kar petkrat nominirana za Joseph Jefferson Award.

Odrsko priredbo komične romantične drame *Diplomiranec* (*The Graduate*) je napisal leta 2000 po romanu Charlesa Webba in filmskemu scenariju Calderja Willingham in Bucka Henryja. Z velikim uspehom jo je postavil na oder v Londonu, Avstraliji in New Yorku. Zanj je prejel tudi nagrado Touring Broadway Award Best Play.

Amerika, šestdeseta leta dvajsetega stoletja. Leta 1969 se zgodi tako dobro znani, opevani in nikoli ponovljeni Woodstock. Znotraj subkultur postanejo hipiji skoraj samosvoja rasa, ki se, prav tako kot v tistem času črnici in ženske, bori za liberalnejšo državo. Dekriminalizacija uživanja drog, antimaterialistična državna politika, toleranca na področju raznolikosti spolnega življenja, ukinitve spolnih razlik idr. so bila izhodišča tedanjega upora različnih socialnih skupin, upora, ki je imel na razvoj ameriške družbe odločilen vpliv. Študentje so se družili v kampusih, izmenjevali so stališča glede temeljnih človekovih svoboščin v družbi in njihovega upoštevanja. Prizadevali so si za uradne spremembe na področju socialne politike. S pomočjo vrednot, ki niso v skladu z materialističnimi načeli, so želeli doseči manjšo povezanost socialnega statusa z dobroimetjem. V eksperimentiranje z drogami so se vmešali tudi nekateri psihoanalitiki, ki so skupaj z mladimi živeli v komunah in na LSD-ju preživeli več tednov ter raziskovali vpliv te snovi na človekovo doživljanje.

Leta 1955 je danes legendarna Rosa Parks sprožila več kot leto dni trajajoči avtobusni bojkot v Montgomeryju s tem, ko svojega sedeža kot črnka ni hotela prepustiti belcu.

Ta zakon je po letu dni končno padel, za kar si je prizadeval tudi Martin Luther King mlajši. Javno mnenje o tem, kaj je bilo za spremembe vrednot v ameriški družbi pomembnejše – vietnamska vojna, seksualna revolucija, boji za pravice črncev in žensk ter ostali socialni nemiri in protesti, še zdaj ni enotno. Eno od pomembnih poglavij tega burnega obdobja v svetovni zgodovini je gotovo seksualna revolucija, ki ni vplivala le na spolno življenje posameznika, temveč tudi na novo, preobrazeno pojmovanje seksualnosti v družbi, posledično pa je imela vpliv tudi na medije, prikazovanje spolnosti, preobrazbo dojemanja intimnosti, večjo ozaveščenost glede spolnih bolezni, splava in nosečnosti.

Poleg omenjenega je prej tabu tema – seksualnost nenadoma posegla tudi na področje ideologije in verovanja. S tem, ko je nekaj, kar je in naj bi po načelih krščanske morale od nekdaj bilo zakrito in je s tem pripadalo svetu skrivnosti in skrivanja (!), postalo javno, so se začele rušiti tudi avtoritete. Avtoritarnost cerkve je v šestdesetih letih padla – ni se več mogla vesti, kot da bi telesnost ne sodila v religijo (saj potemtakem slednja ne bi bila namenjena človeku iz mesa in krvi) – in pomisleki o smiselnosti celibata so bili

tedaj v družbi, razumljivo, zelo prisotni. Intimnost javnih osebnosti, predvsem s področja popularne kulture, je postala javna last.¹

Seksualna revolucija je povzročila, da se je osebna svoboda preselila tudi na področje seksualnega, sprejemanje moralnih zapovedi pa je postalo posameznikova svobodna odločitev, ki naj je ne bi vsiljeval drugim. In medtem ko je pornografija dobivala svoje legitimno mesto pod soncem, je za vzpon seksologije poskrbel Alfred Kinsey s svojimi obsežnimi raziskavami o človeški seksualnosti. Zaradi javne razglasitve rezultatov le-teh je bil sprva napaden, dolgoročno pa so njegova odkritja ameriški družbi nastavila zrcalo, ki ga ni mogla več prezirati. Ameriko so preplavile barvne erotične fotografije švedskega fotografa Bertha Milтона, ki je s svojim časopisom *Private* (1965) krenil na precej drugačno pot kot tedanji, navzven brezsrarni, vsebinsko pa skromni, erotični časopisi. Na *Private* je bil, mimogrede, do svoje smrti naročen tudi slovit Henry Miller.

V šestdesetih je marsikdo upal preizkusiti to ali ono, kar je bilo prej deležno družbene stigmatizacije. Takrat so bile meje preizkušanja odprte in boj za pravice žensk in črncev je bilo izkoristiti za podvige. Tak je bil npr. podvig Charlesa Webba. V nekem hotelu v Pasadeni je dvajsetletni Webb

¹ Ob tem velja omeniti, da za javno last intimnosti javnih osebnosti še danes v največji meri skrbijo mediji. V omenjenem kontekstu je medij struktura, ki jo je v veliki meri (in jo še vedno) preživlja seksualna revolucija.

Russkio pričeti, Jagoda, Mario Selth (delovni posnetek)

doživel ljubezensko razmerje s poročeno, lepo in dobro situirano žensko. Leta 1963 je svojo zgodbo ubesedil in rodila se je Mrs. Robinson. Leta 1967 je Mike Nichols odkupil pravice za scenarij in režiral enega najbolj popularnih filmov druge polovice dvajsetega stoletja (skladba Simona & Garfunkla o Mrs. Robinson pa je bila ena tistih, ki je glasbenika ponesla med zvezde). Pisatelj Webb s tolikšno popularnostjo ni bil najbolj zadovoljen; nenadoma ni več veljal za »resnega« pisatelja. Svoj življenjski slog je nadaljeval

v uporniškem stilu; poročil se je z Eve, dolgoletno partnerico, umetnico s pobrito glavo in preimenovano v Freda, s čimer je želela opozoriti na spolno diskriminacijo. Charles in Fred sta se kljub trdnemu zakonu ločila – boja v znak protesta proti okosteneli instituciji zakona v Ameriki oz. zaradi solidarnosti z okrnjenimi pravicami istospolno usmerjenih. Tradicijo upornosti družine Webb nadaljuje Charlesov sin, ki je v eni od svojih performativnih akcij pojedel kopijo očetovega romana *Diplomiraneč*, začinjeneega z brusnično omako.

Mario Selih, Luka Cimprič, Jagoda (delovni posnetek)

V literarni srenji je hipije napovedovala beatniška generacija (več o tem piše Majda Stanovnik v literarnem leksikonu *Angloameriške literarne smeri*). Ta je hipijevski življenjski slog in njihovo uresničevanje na ravni družbenega življenja prenesla v literaturo in s tem dodobra prevetrila tedanje literarne kanone. Resna književnost je dotlej veljala za posvečeno opravilo, ki nastaja v strogo akademskih, od umazanega, nepredvidljivega, neukročenega in razbrzdanega duha očiščenih, sobah univerzitetnih profesorjev. Da je bilo v šestdesetih misliti in živeti eno in isto in da se je razpoka med omenjenima pojmom zmanjšala, sta zaslužna tudi Jack Kerouac in Allen Ginsberg. Leta 1955 je Kerouac v svojem romanu *Na cesti* resignirano in deloma užaloščeno zapisal, da pričjenja pripadati generaciji beatnikov, ki da s svojim navideznim uporništvom, udarništvom in razbrzdanostjo proizvajajo lažni vtis poguma, neustrašnosti in revolucionarnosti svojih dejanj, medtem ko za videzom skrivajo resnico strahopetcev.

Prebila sta literarni led, prvi v svetu proze, drugi na področju lirskega izraza. S svojo ostro mislijo, nerestriktivnim pisanjem o najbolj intimnih (ne)všečnostih in družbeno nesprejemljivih doživetjih (ali vsaj družbenega obsojanja vrednih), pa tudi z brezprizivno kritiko ameriške zunanje in notranje politike, socialne in okoljske neodgovornosti, vzpenjajoče se globalne ekonomije in korporativizma sta zarisala temeljno ločnico med »prej« in »potem« v ameriški literaturi. Predvsem Ginsberg je bil kasneje marsikdaj preizkušan, češ da še leta

potem, ko je čas beatniške generacije minil, še vedno prodaja stare verze, ki niso več aktualni za sedanjí čas. Do konca je namreč ostal zvest uporniškemu slogu svoje besede in verza, ki naključno povezuje pojave podzavesti v navidez nesmiselno celoto, ki jo tvorijo ti nebrzdani izbruhi pojmov, slik in besed iz podzavesti. Beatniška generacija je produkt prelomnega in socialno občutljivega, politično vzvalovanega časa. Tako kot so se na eni strani zakonski možje in žene preizkušali v svingerstvu, so na drugi strani svojeglavi mladeniči razgaljali svoje burno privatno življenje v raznih literarnih poizkusih.

Težnje po svobodni in individualni izbiri spola partnerja, načina seksualnega občevanja itn., ki so se izoblikovale in javno manifestirale v šestdesetih letih, naj bi v družbi akumulirano obstajale že nekaj desetletij pred tem; začetek njihove javne podobe naj bi (slednje je morda nekoliko sporna in vsekakor polemična ugotovitev) tičal v delih Marquisa de Sada in v devetnajstem stoletju v delih Algernona Charlesa Swinburna (*Pesmi in balade*). Vsekakor naj bi začetek krize vrednot, utemeljenih na konceptu krščanstva in moralnih zapovedi, sodil na konec devetnajstega stoletja (med 1870 in 1910). Vezi med krščansko tradicijo, vrednotami in javno moralno so se v tistem obdobju začele krhati, dvom v tradicionalne vrednote se je jazdel upravičen, s tem ko le-te niso več ponujale pravšnjih odgovorov na »dobro in pravilno« javno in zasebno življenje posameznika. Med prvo in drugo svetovno vojno so se iluzije o božji pravičnosti postopoma razblinjele in opna družbenih

Damjan M. Trbovc, Luka Cemprič, Nina Ivančič
(delovni posnatek)

konvencij, ki je ljudi ohranjala poniglave, je v šestdesetih dokončno počila.

Švedska je s poudarjanjem enakopravnosti spolov razširila manifestacije za socialno pravičnost na celotni zahodni svet. K temu je v tistem času pripomogel tehnološki napredek in razvoj medijev; preko televizije in časopisa je novica lokalnih razsežnosti hitro dobila globalni odmev. K liberalizaciji pojmovanja in dojemanja seksualnosti je že zelo zgodaj pripomogel Freud z odkritjem libida kot gonilne sile podzavesti, dalje pa še s teorijami o Ojdipovem in Elektrinem kompleksu. Javno razpravljanje o seksualnosti in intimnosti je kasneje populariziral tudi Kinsey. Dolgoročno sta oba, tako Freud kot Kinsey, izjemno vplivala na spremembe percepcije seksualnosti v družbeni zavesti, četudi sta s svojimi ugotovitvami in predvsem s tem, ko sta jih upala javno izpostaviti, izzvala škandal. Kljub temu da so cilji seksualne revolucije danes do neke mere izpolnjeni, pa je le-ta povzročila tudi stranske učinke v družbi; dezorientacijo ljudi glede pričakovanj, kaj jim bodo prinesle afere, avanture, ljubezenskega in trajnega razmerja itn. Še vedno se namreč zdi, da se, bolj kot odprto razmerje in svobodna seksualnost, za katero so si prizadevali hipiji, prakticira družbenemu ugledu neškodljivo prešuštvo.

Dostopnost in uporaba pornografije je eden od negativnih stranskih učinkov seksualne revolucije po mnenju nekaterih feministk; žensko naj bi namreč vse prevečkrat prikazovale kot objekt seksualnega užitka. Razgaljenost seksualnega življenja ljudi je

do neke mere prinesla tudi razvrednotenje intime posameznika, pri čemer si mediji lastijo pravico, da narekujejo modne trende glede »prave« izbire partnerja, idealnega telesa, poti do kar največje ustreznosti idealom itn., kar sedaj, na drugačen način, kot so to nekoč počeli krščanski vzori in vrednote, terorizira posameznikovo izbiro in njegov način življenja. V času, ko so cilji seksualne revolucije (vsaj formalno) doseženi, je posamezniku toliko težje izbrati »pravo« pot; svobodna izbira je omogočena, a nepisana pravila javne morale so še vedno.

Eden večjih kritikov seksualne revolucije oz. njenih simptomov, nemški filozof in sociolog Herbert Marcuse, pravi, da socialne spremembe s svojim bombastičnim videzom zgolj zakrivajo bistvo stvari. Percepcija seksualnosti v javnosti po njegovem mnenju še ni pogojena z njenim pojmovanjem v intimnem življenju posameznika. Prave spremembe na področju intimnega dojemanja seksualnosti naj bi se, tako Marcuse, zgodile šele skozi spremembe mentalnih struktur posameznika. Kot primer navaja porast števila ljudi, ki se brez pridržkov opredeljujejo za ateiste, za tem videzom pa tiči globoko ukoreninjena in ponotranjena morala, temelječa na krščanskih postavkah.

Morda je največji fenomen šestdesetih let prav to, da se različnih nivojev javnega in zasebnega življenja nenadoma ni več razločevalo tako strogo, kakršna je bila praksa poprej. Literati in glasbeniki so poskušali umetnost prizemljiti, ji postaviti

temelj v resničnem življenju in jo odtrgati od tradicionalnega pojmovanja njenega poslanstva kot svetinje, ki jo je potrebno varovati pred »nizkotnostjo« vsakdanjih opravil. Jazz in Miles Davis, literarni avtorji, kot sta Jack Kerouac in Allen Ginsberg, so navdih za svoja dela črpali iz tistega, kar jim je ponujal ravno vsakdan in zaradi česar so temeljito preobrazili pojmovanje umetnosti kot nečesa vzvišenega. Na literarno inovativnost Jacka Kerouaca se na začetku ni resneje odzival nihče od literarnih kritikov, inovacija beatniške generacije je bila šele sčasoma prepoznana. Njihov stil pisanja je bil usmerjen k upoštevanju impulzov podzavesti, k asociativnosti in k sledenju toka zavesti, ne da bi ga omejevali z razumskimi odločitvami, ker bodisi niso ustrezali estetskemu idealu bodisi bili moralno neoporečni. Pomembna je bila

improvizacija, od koder tudi povezava med takratno literarno in glasbeno ustvarjalnostjo. Beatniki so se zgledovali po avtorjih, kot so G. Apollinaire, A. Breton, pa tudi po dekadentih tipa Baudelaire itn. Kljub temu da med literarnimi imeni tistega časa ni zaznati Charlesa Webba, avtorja romana *Diplomiranec*, po katerem je bil prirejen scenarij in posnet kultni film Mikea Nicholisa, ga lahko, tako po tematiki, ki in kakor jo obravnava v svojem romanu, kot po njegovem življenjskem stilu, opredelimo za pripadnika beatniške generacije.

In prav tako kot omenjeni Marcuse trdi, da je nekatere mehanizme razmišljanja, ki bi jih bilo potrebno za korenite spremembe ponotranjiti, seksualna revolucija le javno izpostavila, s tem pa omogočila le površinsko detabuizacijo seksualnosti, je eden od primerov, ki priča

Lučka Počkaj, Luka Čimprič (delovni posnetek).

Terry Johnson

DIPLOMIRANEC

Po romanu Charlesa Webba
in scenariju Calderja Willinghamama in Bucka Henryja

Prevod po izdaji **Plays: 3**, Methuen Drama, London, 2004
Krstna uprizoritev **Gielgud Theatre**, London, 24. marca 2000
Prevedla Tina Mahkota

BENJAMIN
GOSPA ROBINSON
GOSPOD ROBINSON
ELAINE
OČE, GOSPOD BRADDOCK
MAMA, GOSPA BRADDOCK
STRIPTIZETA
RECEPTOR
DVA MOŠKA
PSIHATER
GOSTJE NA POROKI
DUHOVNIK

PRIZORIŠČE

Kalifornija, šestdeseta leta 20. stoletja.

Fleksibilna, minimalistična scena z vrati desno zadaj in levo spredaj. Zaradi preproste opreme jo je mogoče hitro spremeniti v Benjaminovo sobo, recepcijo hotela Taft, sobo 515 v hotelu Taft, bar v središču mesta, dnevno sobo Robinsonovih, zunanji bazen Braddockovih, sobo v penzionu v Berkelyju, zakristijo, sobo v motelu.

Svetloba na zunanji strani oken v vseh prostorih je močna in kalifornijska; vdira skozi zavese ali žaluzije in ustvarja močan kontrast med zunanostjo in notranostjo. Tudi vsi nočni prizori ustvarjajo enako iluzijo, da jih osvetljuje en sam vir močne jantarne svetlobe, ki se razliva od luči ali skozi vrata in riše ostro začrtano mejo med osvetljenimi predeli, kjer se odvija dogajanje, in globoko senco okoli njih.

Učinek naj bo rahlo klavstrofobičen.

PRVO DEJANJE

Prvi prizor

V temi slišimo ozvočeno dihanje, kot bi prihajalo skozi kisikovo masko.

Luč osvetli Benjaminovo sobo. Ena vrata vodijo v kopalnico, druga na hodnik. Postelja, stol.

Plastični modelčki letal. Akvarij.

Noč. Benjamin sedi v poltemi med ostanki svoje predpubertete. Popolnoma negiben je in oblečen v potapljaško obleko. V sobo vdirajo glasovi z zabave v pritličju. Vrata se odprejo in skozi režo posveti pas močne svetlobe. Silhueta Benjaminovega očeta.

OČE: Ben? Ben?

Benjamin sname potapljaško masko.

OČE: Kaj delaš?

BENJAMIN: Rekel si mi, naj se oblečem v potapljaško obleko.

OČE: Rekel sem, da si jo obleci in pridi dol.

BENJAMIN: Saj sem si jo oblekel.

OČE: Potem pa pridi dol.

BENJAMIN: Ni mi do tega.

OČE: Ampak tale obleka je pa od hudiča, a ni?

BENJAMIN: Je, ja.

OČE: Čestitam za diplomu.

BENJAMIN: Hvala.

OČE: No, zdaj pa pridi dol.

BENJAMIN: Že grem.

OČE: Gostje so že vsi tukaj.

BENJAMIN: Takoj bom.

OČE: Ben, kaj je?

BENJAMIN: Nič.

OČE: Zakaj pa potem ne prideš dol in ne pozdraviš svojih gostov?

BENJAMIN: Zato, ker ravno razmišljam o enih stvareh.

OČE: Katerih stvareh?

BENJAMIN: O enih pač.

OČE: Ben, to so naši družinski prijatelji. Malo vljudnosti jim pa že dolguješ.

BENJAMIN: Zdaj bi bil rajši malo sam.

OČE: S Halom Robinsonom sva že sedemnajst let poslovna partnerja v našem mestu. Hal je moj najboljši prijatelj. Klienta ima v Čikagu in samo zato je prestavil sestanek z njim, da je danes zvečer lahko tukaj ...

BENJAMIN: Nobenih Robinsonovih nočem videti.

OČE: Terhunovi so se pripeljali celo iz ...

BENJAMIN: Nobenih Terhunovih nočem videti.

Ne Robinsonovih, ne Terhunovih, ne Personovih, sploh nobenega.

OČE: Pojma nimam, kaj te je zagrabilo, ampak karkoli te že je, pričakujem, da te bo ta trenutek nehalo držati in boš prišel dol!

BENJAMIN: Pač bi bil zdaj raje malo sam.

Odprejo se vrata in v sobo prikoraka gospod Robinson z Benovo mamo.

GOSPOD ROBINSON: Naj živi naš junak!

MAMA: Ben, kje si?

BENJAMIN: Tukaj.

GOSPOD ROBINSON: Ben!

BENJAMIN: Gospod Robinson.

OČE: V potapljaški obleki je.

MAMA: V potapljaški obleki!

OČE: Strašno mu je všeč.

MAMA: Ti je všeč, Ben?

OČE: Boljše, da mu je. Zaradi nje sem bil v hipu za par sto dolarjev lažji!

GOSPOD ROBINSON: Je pa od hudiča, ta obleka.

OČE: Je, ne?

MAMA: Ben, gostje so že vsi zbrani.

OČE: Daj, Ben, gremo zdaj dol.

GOSPOD ROBINSON: Ben, samo roko bi ti rad stisnil. Madona, sem ponosen nate.

MAMA: Vsi smo tako ponosni nate, Ben.

OČE: Spodaj stojijo v vrsti, da bi ti čestitali.

GOSPOD ROBINSON: Malo sem pogledal letopis tvojega letnika, Ben. Predsednik debatnega kluba. Kapetan ekipe za kros. Urednik fakultetnega glasila.

OČE: Noben ni v zborniku omenjen tolikokrat kot Ben.

GOSPOD ROBINSON: Tajnik bloka. Saj mi bo še prstov zmanjkalo ... Najboljši v letniku ...

BENJAMIN: Nisem bil najboljši.

OČE: Ne?

BENJAMIN: Dva sva bila. Izenačen sem bil z Abeom Franklom.

GOSPOD ROBINSON: Imajo pač srečo, ti Židje, tako kot zmeraj. Zdaj mi pa samo še na hitro referiraj o priznanju, ki si ga dobil.

BENJAMIN: Pa saj ni ...

OČE: Povej mu, Ben.

MAMA: Imenuje se Nagrada Franka Halpinghama za izobraževanje, v bistvu je pa to štipendija, s

katero bo šel Ben lahko za dve leti na podiplomski študij, potem ko bo začel učiti.

GOSPOD ROBINSON: In so izbrali Bena!

OČE: Sprejet je na Harvard in na Yale. Pa še na ... nekam v New Yorku ... kam že?

MAMA: Na Columbio.

OČE: Na Columbio.

GOSPOD ROBINSON: Ti boga, Frank, pa vidva sta vzgojila genija.

OČE: Zgleda, da res.

MAMA: Ne vem, kako.

OČE: Ne veva, po kom ima to, ampak brihten pa je, naš Ben.

GOSPOD ROBINSON: Samo nekaj ti bom rekel, Ben. Lahko nekaj rečem tvojemu sinu?

OČE: Ti kar.

GOSPOD ROBINSON: Samo nekaj ti bom rekel, Ben. Samo eno besedo.

BENJAMIN: Katero, gospod?

GOSPOD ROBINSON: Eno samo, Ben.

BENJAMIN: Eno samo?

GOSPOD ROBINSON: Plastika, Ben. Plastika. Boš razmislil o tem?

BENJAMIN: Bom.

MAMA: Benjamin bo kmalu začel poučevati, a ne, Ben?

BENJAMIN: Eh ...

OČE: Ne zdaj daviti fanta.

MAMA: Oh ...

OČE: Karkoli bo počel ...

GOSPOD ROBINSON: Karkoli se bo odločil, da bi rad počel ...

OČE: Bo blestel.

GOSPOD ROBINSON: Ne bi mogel biti bolj ponosen nate, Ben, tudi če bi bil moj sin.

OČE ganjeno: Hvala, Hal. Reci hvala, Ben.

BENJAMIN: Hvala.

GOSPOD ROBINSON: Na letališče moram.

OČE: Rabiš taksi?

GOSPOD ROBINSON: Ne, s svojim avtom bom šel. Pač pa bo rabila taksi moja žena.

OČE: Jo bomo že mi dali v taksi.

GOSPOD ROBINSON: Toliko počakajte, in ko je res ne boste mogli več prenašati, jo dajte v taksi. Pokličite ji taksi in jo strpajte noter.

MAMA: Oh, no.

OČE: Ona se zna poveseliti.

GOSPOD ROBINSON: To pa res.

MAMA: Samo malo se je morala uleči, pa bo dobra.

GOSPOD ROBINSON: Ben, ti se pa le kaj oglasi pri nas.

Gospod Robinson odide.

OČE se obrne proti Benjaminu: Ben, zdaj pa res pridi dol. Sploh misliš priti, Ben?

BENJAMIN: Ne, ne mislim.

OČE: Ljudje spodaj te ...

BENJAMIN: Ljudje spodaj so groteskni!

OČE: Groteskni?

BENJAMIN: Ti si tudi grotesken.

OČE: Meni praviš, da sem grotesken?

BENJAMIN: Ti si grotesken, jaz sem grotesken, vsi smo groteskni. V bistvu niti ne groteskni, ti nisi grotesken, ampak jaz pa imam občutek, kako groteskno je vse skupaj, če samo pomislim, da bi moral iz te sobe, razumeš?

OČE: Ben, ves napet si in zadržan. Vem, da imaš za sabo najbolj naporna štiri leta v življenju ...

BENJAMIN: Tisto ni bilo vse skupaj nič.

OČE: Štiri zlata leta ...

BENJAMIN: Leta, ki niso vredna popolnoma nič.

OČE: Pozneje se bom pogovoril s tabo. Zdaj jim grem pa dol povedat, da si nenadoma zbolel in da jih bom pač jaz zabaval namesto tebe. Tega tvojega frisa pa nočem niti videti.

Oče odide.

MAMA: Si bolan, Ben?

BENJAMIN: Sem, ja.

MAMA: Potem bi bilo pa najbrž dobro, da slečeš to obleko.

Mama odide. Benjamin se muči s slačenjem potapljaške obleke. Odprejo se vrata in na pragu se prikaže silhueta gospe Robinson. Nekaj časa gleda Benjamin, kako se slači; zdaj je že napol slečen.

GOSPA ROBINSON: To pa najbrž ni soba za goste, a ne?

BENJAMIN: O mater ... 'čer, gospa Robinson.

GOSPA ROBINSON: Dober večer, Benjamin.

BENJAMIN: Do konca naprej po hodniku.

GOSPA ROBINSON: Ta reč je pa od hudiča.

BENJAMIN: Je, ja. Zdaj pa ... če dovolite, prosim. *Trudi se, da bi zakril goloto. Gospa Robinson ga gleda.*

GOSPA ROBINSON: A to zdaj nosijo v New Yorku?

BENJAMIN: Darilo za diplomu.

GOSPA ROBINSON: Pa kaj, spiš tudi v tem?

BENJAMIN: Oče je hotel, da bi v potapljaški obleki paradiral spodaj. Pa da bi v bazenu demonstriral njeno delovanje.

GOSPA ROBINSON: Zgleda kot profilaktik.

BENJAMIN: Kot kaj?

GOSPA ROBINSON: Za patološko previdne.

BENJAMIN: Na koncu hodnika.

GOSPA ROBINSON: Kaj je na koncu hodnika?

BENJAMIN: Soba za goste.

GOSPA ROBINSON: Aja.

Gospa Robinson stopi v sobo. Rahlo jo zanaša.

BENJAMIN: Gospa Robinson, trenutno sem malo zmeden. Ne bi bil rad nesramen, ampak par stvari moram razmisliti. Me veseli, da sva se videla.

GOSPA ROBINSON: Kako se imaš, Ben?

BENJAMIN: Se opravičujem, ker nisem bolj družaben, ampak par stvari bi rad razmislil.

GOSPA ROBINSON: Imaš kakšen pepelnik?

BENJAMIN: Ne.

Benjamin je hotel reči, naj odide. Ona pa si prižge cigareto. Ben ji prinese koš za smeti. Ona vrže vanj vžigalico.

GOSPA ROBINSON: Kaj te žre?

BENJAMIN: Določene osebne zadeve.

GOSPA ROBINSON: Problemi s puncami?

BENJAMIN: Prosim?

GOSPA ROBINSON: Imaš probleme s puncami?

BENJAMIN: Poslušajte, res se opravičujem, ker sem tak, ampak trenutno sem malo ... sem pač tako malo ...

GOSPA ROBINSON: Meni je bilo tudi slabo malo prej. Tako da je tvoja mama predlagala, naj se malo uležem.

BENJAMIN: Soba za goste je na koncu hodnika.

GOSPA ROBINSON: A ti kaj piješ?

BENJAMIN: Ne, ne pijem.

GOSPA ROBINSON: Ne piješ?

BENJAMIN: Ponavadi ne. No, jasno, da kdaj pa kdaj kaj spijem, ampak ne pa ponavadi.

GOSPA ROBINSON: Kaj piješ? Bourbon?

BENJAMIN: Gospa Robinson, ene stvari moram razmisliti. Pa obiske imamo, ki naj bi jih ...

GOSPA ROBINSON: Te lahko nekaj vprašam?

BENJAMIN: Mhm.

GOSPA ROBINSON: Kaj si misliš o meni?

BENJAMIN: Prosim?

GOSPA ROBINSON: Kaj si misliš o meni?

BENJAMIN: Eh ...

GOSPA ROBINSON: Skoraj vse življenje me poznaš, gotovo si kaj misliš o meni ...

BENJAMIN: Čakajte malo, ta pogovor gre pa zdaj v malo čudno smer, pa jaz bi res moral dol ...

GOSPA ROBINSON: Res nimaš nobenega mnenja o ničemer?

BENJAMIN: Ne. Poslušajte, moj oče lahko vsak trenutek pride nazaj gor, in ...

GOSPA ROBINSON: Benjamin ...

BENJAMIN: Kaj?

GOSPA ROBINSON: A si vedel, da sem alkoholičarka?

BENJAMIN: Gospa Robinson, res ne bi o tem.

GOSPA ROBINSON: Si vedel?

BENJAMIN: Ne.

GOSPA ROBINSON: Nisi nikoli posumil?

BENJAMIN: Ne.

GOSPA ROBINSON: Madona, no, Benjamin. Pa jaz vendar padam iz avtov. Na fondi zabavah žalim senatorje. Gotovo si si moral ustvariti določeno ...

BENJAMIN: Gospa Robinson, mene se to ne tiče ...

GOSPA ROBINSON: Nikoli nisi niti posumil?

BENJAMIN: Prosim vas.

GOSPA ROBINSON: Usedi se.

BENJAMIN: Zdaj grem dol.

GOSPA ROBINSON: Zakaj?

BENJAMIN: Zato, ker hočem biti sam.

GOSPA ROBINSON: Spodaj je štirideset ljudi.

BENJAMIN: Bom šel pa na sprehod. Samo da zginem od tukaj.

Benjamin si obleče dežni plašč. Plašč je starejši od njega.

GOSPA ROBINSON: Bi me odpeljal domov?

BENJAMIN: Prosim?

GOSPA ROBINSON: Rada bi, da me odpelješ domov. Moj mož mora v Čikago z avionom. Nisem rada sama.

BENJAMIN: O bog.

GOSPA ROBINSON: Kaj je?

BENJAMIN: Ne. Ne, gospa Robinson. O, ne.

GOSPA ROBINSON: Kaj pa je?

BENJAMIN: Gospa Robinson, saj niste mislili ... hočem reči, saj ne pričakujete ...

GOSPA ROBINSON: Česa?

BENJAMIN: Hočem reči, saj niste zares mislili, da bi naredil kaj takšnega?

GOSPA ROBINSON: Kakšnega?

BENJAMIN: Kaj pravite, no?

GOSPA ROBINSON: Res ne vem.

BENJAMIN: Jebenti, no, gospa Robinson, pridete v mojo sobo, usedete se na posteljo, prižgete si ... in se mi začnete izpovedovati o svojem zasebnem življenju, zdaj mi pa rečete, naj vas odpeljem domov, ker gre vaš mož z avionom v Čikago.

GOSPA ROBINSON: Ja, in?

BENJAMIN: Gospa Robinson, vi me hočete zapeljati. *Prepričano.* A ne, da me hočete? *Negotovo.* A ne, da me?

GOSPA ROBINSON: Pravzaprav ne. Na to nisem niti pomislila. Sem pa dokaj polaskana, če ti misliš ...

BENJAMIN v *strašni zadregi:* Gospa Robinson, mi boste lahko oprostili?

GOSPA ROBINSON: Kaj pa?

BENJAMIN: Mi boste lahko oprostili, kar sem rekel?

GOSPA ROBINSON: Že v redu.

BENJAMIN: Ne, ni v redu. To je nekaj najhujšega, kar sem kdaj komu rekel!

GOSPA ROBINSON: Slišala sem že kaj hujšega.

BENJAMIN: Prosim, da mi oprostite. Ker jaz res ne razmišljam o vas na tak način. Sem pa res čisto zmeden.

GOSPA ROBINSON: Vse je v redu, pomiri se.

BENJAMIN: Kar slabo mi je, da sem vam to rekel.

GOSPA ROBINSON: Saj ti oprostim.

BENJAMIN: A mi res? Boste res lahko pozabili, kar sem rekel?

GOSPA ROBINSON: Oba bova pozabila; in to takoj.

BENJAMIN: Ne vem, kaj mi je.

GOSPA ROBINSON: Pozabljeno.

BENJAMIN: Dobro.

GOSPA ROBINSON: Benjamin?

BENJAMIN: Ja?

Vstane in se s hrbtom obrne proti njemu.

GOSPA ROBINSON: Bi mi odpel zadrگو?

BENJAMIN: Zadr...?

GOSPA ROBINSON: Tvoja mama mi je rekla, naj se malo uležem. V sobi za goste je pa na postelji cela gora plaščev. Imaš kaj proti, če bi se tukaj malo ulegla, Benjamin?

BENJAMIN: Ne. Vi kar. Lahko noč.

GOSPA ROBINSON: Benjamin, bi mi prosim odpel zadrگو?

BENJAMIN: Raje ne.

GOSPA ROBINSON: Še zmeraj misliš, da te hočem zapeljati?

BENJAMIN: Ne, ne mislim.

GOSPA ROBINSON: Ob tem, da so tvoji starši spodaj?

BENJAMIN: Jaz bi zdaj res moral dol ...

GOSPA ROBINSON: Vse življenje me poznaš.

BENJAMIN: Vem, da vas.

GOSPA ROBINSON: Bi mi jo potem že odpel, prosim? Sama ne dosežem.

Mine trenutek, preden ji Benjamin odpne obleko.
Hvala.

BENJAMIN: Ni za kaj.

GOSPA ROBINSON: Česa se tako bojiš?

BENJAMIN: Ničesar se ne bojim.

GOSPA ROBINSON: Zakaj se pa potem ves čas umikaš?

BENJAMIN: Zato, ker je to moja soba, in ker mislim, da nimam tu kaj iskati, če boste ležali tukaj. *Gospa Robinson pusti, da obleka zdrzne z nje.*

GOSPA ROBINSON: Nisi še nikoli videl koga v kombineži?

BENJAMIN: V hiši svojih staršev pa res ne.

GOSPA ROBINSON: Še zmeraj misliš, da te hočem zapeljati, a ne?

BENJAMIN: Ne. Ampak vseeno. Kaj pa, če bo kdo prišel?

GOSPA ROBINSON: Ja, in?

BENJAMIN: Malo čudno bo izgledalo, a se vam ne zdi?

GOSPA ROBINSON: Misliš, da bo ogorčen, ker si me videl v kombineži?

BENJAMIN: No, lahko bi napačno sklepal.

GOSPA ROBINSON: Res ne vem, zakaj. Dvakrat starejša sem od tebe.

BENJAMIN: Ne gre za to.

GOSPA ROBINSON: Benjamin, ne poskušam te zapeljati!

BENJAMIN: Vem, da ne.

GOSPA ROBINSON: Bi rad, da bi te?

BENJAMIN: Prosim?

GOSPA ROBINSON: Mi hočeš to povedati?

BENJAMIN: Zdaj pa res grem. Opravičujem se za vse, kar sem rekel. Upam, da boste lahko pozabili. Zdaj grem dol.
Stopi skozi vrata.

GOSPA ROBINSON: Benjamin.

BENJAMIN: Prosim?

GOSPA ROBINSON: Bi mi prinesel mojo torbico, preden greš?

BENJAMIN: Ne.

GOSPA ROBINSON: Prosim?

BENJAMIN: Dol moram.

GOSPA ROBINSON: Ne da se mi spet oblačiti. Mi je res ne bi prinesel?

BENJAMIN: Kje pa je?

GOSPA ROBINSON: V sobi za goste. Zraven postelje.

BENJAMIN: Dobro, vam bom šel po torbico.

Potem pa moram dol.

Odide. Gospa Robinson spije do konca in gre v kopalnico, vrata pusti priprta. Benjamin pride nazaj.

BENJAMIN: Gospa Robinson?

GOSPA ROBINSON *izza odra:* V kopalnici sem.

BENJAMIN: Tukaj imate torbico.

GOSPA ROBINSON *izza odra:* Mi jo lahko prineseš?

BENJAMIN: Vam jo bom podal.

GOSPA ROBINSON *izza odra:* Benjamin, zdaj imam pa res že malo dosti tega.

BENJAMIN: Česa?

GOSPA ROBINSON *izza odra:* Rahlo dosti imam tvojega sumničenja. Če mi ne moreš narediti ene uboge majhne usluge, pa res ne vem več, kaj naj si mislim.

BENJAMIN: Na posteljo vam jo bom dal.

GOSPA ROBINSON *izza odra:* Nehaj, Benjamin, in bi mi že dal prosim to trapasto torbico?

BENJAMIN: Raje ne.

GOSPA ROBINSON *izza odra:* Potem jo pa daj na posteljo.

BENJAMIN: Prav. Na postelji jo imate.

Prečka sobo in gre k postelji. Gospa Robinson stopi iz kopalnice in hodi tik za njim, zapre vrata in obrne ključ. Naga je.

BENJAMIN: O mater.

Gospa Robinson ga pogleda.

BENJAMIN: O jebenti mater.

GOSPA ROBINSON: Ne bodi živčen.

BENJAMIN: Spustite me ven.

GOSPA ROBINSON: Benjamin?

BENJAMIN: Umaknite se od vrat.

GOSPA ROBINSON: Prej bi ti rada nekaj povedala.

BENJAMIN: O mater.

GOSPA ROBINSON: Benjamin, hočem, da veš, da sem ti na razpolago ...

BENJAMIN: O jebenti ...

GOSPA ROBINSON: Hočem, da veš, da me lahko pokličeš, kadar hočeš, in se bova že kako zmenila.

BENJAMIN: Spustite me ven.

GOSPA ROBINSON: Si razumel, kaj sem rekla?

BENJAMIN: Ja! Ja! Spustite me ven!

GOSPA ROBINSON: Zelo privlačen se mi zdiš, in kadarkoli hočeš me lahko ...

GOSPOD ROBINSON *izza odra:* Judith!

Mine trenutek, nato gospa Robinson pograbi obleko in plane v kopalnico. Benjamin strmi v vrata, ko se po stopnicah že bližajo koraki.

GOSPOD ROBINSON *izza odra:* Judith!

Benjamin v zadnjem trenutku odklene vrata.

GOSPOD ROBINSON *izza odra:* Benjamin?

In jih odpre.

GOSPOD ROBINSON: Aha!

BENJAMIN: Ha!

GOSPOD ROBINSON: Ravno tebe iščem.

BENJAMIN: Gospod Robinson?

GOSPOD ROBINSON: Si kaj videl mojo nasekano ženičko?

BENJAMIN: Niste rekli, da morate na letališče?

GOSPOD ROBINSON: Radio sem prižgal; in še sreča, da sem ga. Piloti so sklenili, da bodo solidarnostno stavkali s kabinskim osebjem, tako da do jutri zjutraj ni nobenega leta. Veš ti, koliko ena navadna stevardesa misli o sebi, da je vredna?

BENJAMIN: Ne, ne vem.

GOSPOD ROBINSON: Še nikoli nisem srečal nobene, ki o sebi ne bi mislila, da je božji dar. Čakaj, pa saj zdaj ne govorim o stevardesah, ampak o ženskah generalno. Razumeš, kaj hočem reči?

BENJAMIN: Ja.

GOSPOD ROBINSON: Kje je?

BENJAMIN: Eh ... v kopalnici. Malo ji je bilo slabo.

GOSPOD ROBINSON: A je kozlala?

BENJAMIN: Eh ... ne vem.

GOSPOD ROBINSON: Ona res zelo malo pije, a veš? Je pa res, da kadar pa kaj spije ... Judith? A bruháš?

GOSPA ROBINSON: Ne še, ampak mogoče pa bom.

GOSPOD ROBINSON: Pridi, te bom odpeljal domov.

GOSPA ROBINSON: Par minut počakaj.

GOSPOD ROBINSON *Benjaminu:* Je kaj narobe? Malo pretresen se mi zdiš.

BENJAMIN: Ne, samo malo sem ... malo sem ... malo me skrbi moja bližnja prihodnost.

GOSPOD ROBINSON: Ben, koliko si star?

BENJAMIN: Naslednji teden bom enaindvajset.

GOSPOD ROBINSON: Kakšna fajn leta, jebenti.

BENJAMIN: Hvala.

GOSPOD ROBINSON: Kaj bi dal, da bi bil toliko star. Zato, ker ... Ben?

BENJAMIN: Prosim?

GOSPOD ROBINSON: Nikoli več ne boš mlad.

BENJAMIN: Vem.

GOSPOD ROBINSON: Ben, ti lahko samo nekaj rečem?

BENJAMIN: Plastika?

GOSPOD ROBINSON: Ne, Ben. Rad bi ti dal droben prijateljski nasvet.

BENJAMIN: Prosim, ja, zelo me zanima.

GOSPOD ROBINSON: Mislim, da bi ti moral vse skupaj jemati malo bolj na lahko, kot se mi zdi, da to počneš zdaj. Ga malo lomiti s puncami pa tako. Spusti se s ketne. Zato, Ben, ker večino življenja te bo itak skrbelo zaradi ... zaradi že česar. Ampak zdaj si pa mlad. Ne že zdaj toliko skrbeti, jebenti.

BENJAMIN: Ja.

GOSPOD ROBINSON: Preden se boš dvakrat okoli obrnil, boš spoznal kakšno lušno punco, se ustalil in si ustvaril solidno življenje. Vsaj do takrat pa si daj malo duška za vse tiste napake, ki jih boš naredil pozneje. In ko boš ravno pri tem, si daj duška še za par mojih.

BENJAMIN: Bom, gospod.

Gospa Robinson pride iz kopalnice.

GOSPOD ROBINSON: Ravno razlagam Benu, naj se malo spusti s ketne. Se ti ne zdi, da je to pameten nasvet?

GOSPA ROBINSON: Ja, pameten.

GOSPOD ROBINSON: Izgledaš mi eden tistih, ki se jih mora dobresedno otepati. Kikel, mislim.

GOSPA ROBINSON: A greva?

GOSPOD ROBINSON *gospa Robinson:* Povej, kdaj pride Elaine domov iz Berkelyja?

GOSPA ROBINSON: V soboto.

GOSPOD ROBINSON: Ben, rad bi, da jo kaj pokličeš. Pa ne mislim s tem, da je ona ena teh kikel, če me razumeš, kaj mislim?

BENJAMIN: Mislim, da vas.

GOSPOD ROBINSON: Elaine je krasna punca.

Ena tistih, za katere si želiš samo to, da bi vsi lepo delali z njo, me razumeš?

BENJAMIN: Razumem.

GOSPOD ROBINSON: Enostavno vem, da bi se vidva lahko krasno ujela. A ne, da bi se?

GOSPA ROBINSON: Prosim?

GOSPOD ROBINSON: Ben pa Elaine. Da si bi bila všeč?

GOSPA ROBINSON: Sem prepričana.

V sobo pride Benjaminova mama.

MAMA: O, pa ste se le našli.

GOSPOD ROBINSON: Ja, pa smo se res.

MAMA: Kakšna zoprniča, da so odpovedali vse lete, čeprav je pa tudi fino, da bosta šla lahko skupaj domov.

GOSPA ROBINSON: Lahko noč, Olive.

MAMA: Oh.

GOSPA ROBINSON: Lahko noč, Benjamin.

BENJAMIN: Lahko noč.

Gospa Robinson odide.

GOSPOD ROBINSON: Se vidiva, Ben. Olive, adijo.

MAMA: Lahko noč, Hal.

Gospod Robinson odide. Benjamin si obuva superge.

MAMA: Kaj si pa obuvaš, Ben? Ben, spodaj imamo zabavo; ne moreš dol v teh pošvedranih ...

BENJAMIN: Saj ne grem na zabavo, mami.

MAMA: Kam pa?

BENJAMIN: Od doma. Adijo.

MAMA: Prosim?

BENJAMIN: Odšel bom od doma. Spokal.

MAMA: Odšel se boš?

BENJAMIN: Tako je.

MAMA: Na potovanje greš?

BENJAMIN: Tako je.

MAMA: Kam pa?

BENJAMIN: Pot pod noge pa adijo.

MAMA: Pot pod noge?

BENJAMIN: Če se ne motim, se tako reče.

MAMA: Hočeš reči, da boš enostavno spakiral in odšel?

BENJAMIN: Nič ne bom spakiral.

MAMA: Prosim?

BENJAMIN: Samo to, kar imam na sebi, bom vzel.

MAMA: Se hecaš?

BENJAMIN: Mislim, da ne.

MAMA: Koliko denarja pa misliš vzeti s sabo?

BENJAMIN: Deset dolarjev.

MAMA: Kako dolgo pa misliš, da te ne bo?

BENJAMIN: Pet let mogoče. Mogoče deset. Ne vem.

V sobo pride Benjaminov oče.

OČE: Ben, zdaj pa že enkrat spravi dol to svojo leno rit. Ženi. Kaj je pa s tabo?

MAMA: Ben, povej očetu, ker ti on ne bo dovolil, da bi to naredil.

OČE: Naredil kaj?

BENJAMIN: Na potovanje grem.

MAMA: Nobene stvari noče vzeti sabo za obleči.

Ura je devet, fant ima deset dolarjev v žepu in pravi, da ...

OČE: Kaj pravi?

MAMA: Da bo vzел pot pod noge.

OČE: Kaj da bo?

BENJAMIN: Grem.

OČE: Prosim?

MAMA: Vprašaj ga, kam gre.

BENJAMIN: Ne vem, kam grem.

MAMA: Sam bog ve, kam bo šel, in to takoj.

OČE: Kaj bo?

MAMA: Povej mu, da niti slučajno ne bo odšel.

OČE: Kaj boš?

BENJAMIN: Stran grem. Potovati po državi.

Okoli sveta. Če bom le dobil dokumente, potni list ... tisto pač, kar rabiš. Direkte okoli sveta bom šel.

OČE: Klatit se misliš okoli sveta?

BENJAMIN: Saj bom delal. Spoznaval zanimive ljudi. Dosti imam tega tukaj.

OČE: Česa?

BENJAMIN: Vsega. Ne vem točno, česa, ampak imam dosti. Jaz hočem nekaj drugega.

OČE: Kaj drugega, jebenti?

BENJAMIN: A veš, kaj bi jaz rad?

OČE: Ne, sinko, ne vem.

BENJAMIN: Preproste ljudi bi rad spoznal.

Preproste ljudi, ki ne znajo niti brati niti svojega imena napisati. Življenje hočem preživeti s takimi ljudmi.

OČE: Ben ...

BENJAMIN: S farmarji. S šoferji kamionov.

Z navadnimi ljudmi brez ogromnih bajt. Z ljudmi brez bazenov.

OČE: Nehaj pretiravati, sinko.

BENJAMIN: Z resničnimi ljudmi, oče.

MAMA: A mi nismo resnični?

OČE: Zelo romantične predstave imaš, Ben.

BENJAMIN: Z resničnimi ljudmi, kakršen je bil deda. Se spomniš, kakšne roke je imel?

OČE: Tvoj stari oče je zgradil pol Toleda.

BENJAMIN: Če bi res rad klišejski odgovor, oče, odhajam zato, da bom preživel nekaj časa z resničnimi ljudmi te dežele.

Benjaminov oče razmišlja, nato potegne iz žepa listnico in ponudi Benjaminu vse, kar ima v njej.

OČE: Vzemi to. Hočem, da vzameš.

BENJAMIN: Ne bom.

OČE: Na.

BENJAMIN: Ne.

OČE: Vzemi.

BENJAMIN: Ne.

Oče potisne denar Benjaminu v žep.

Hvala.

MAMA: To pomeni, da odobravava?

OČE: Če odobravava? Sine, greva zdaj skupaj lepo dol po stopnicah. Pokaživa tej trumi ... trumi grotesknih figur spodaj, iz kakšnega testa je Benjamin Braddock.

BENJAMIN: No, prav.

OČE: A je prav?

BENJAMIN: Prav.

OČE: Pokliči na naš račun, če boš zabredel v težave.

BENJAMIN: Bom.

Pomakneta se k vratom.

MAMA: Očetovo privoljenje zdaj imaš, Ben.

BENJAMIN: Ja.

MAMA: Misliš, da boš do sobote mogoče že nazaj?

OČE: Do sobote? Jebenti, jasno, da ga do sobote ne bo nazaj.

Z Benjaminom se zasmejeta.

BENJAMIN: Zakaj bi bil pa nazaj do sobote?

MAMA: Ker sva Robinsonove povabila na večerjo

BENJAMIN: Ne, do sobote me ne bo nazaj.

Luč ugaša.

Drugi prizor

Isto prizorišče. Zgodaj zjutraj. Benjamin sedi na postelji, ves umazan od saj in izčrpan. Njegov oče je v kopalnem plašču.

OČE: No, pa si nazaj.

BENJAMIN: Sem, ja.

OČE: Se mi zdi, da ti je brada malo začela poganjati.

BENJAMIN: Jutri gre adjijo.

OČE: In? Kako si?

BENJAMIN: Utrujen.

OČE: Zelo si utrujen.

BENJAMIN: Sem, ja.

OČE: Saj, dva tedna.

BENJAMIN: Ne. Devet dni.

OČE: Kar dolgo. Kako daleč si pa prišel?

BENJAMIN: Ne vem. Do Caluhe. Tam nekje.

OČE: Ni to tam, kjer zdaj divja velik požar?
Gotovo si ga videl.

BENJAMIN: Oče, tako sem utrujen, da ne morem razmišljati.

OČE: Koliko denarja si porabil?

BENJAMIN: Precej.

OČE: Si dobil kakšno delo?

BENJAMIN: Sem, ja.

OČE: Kakšno?

BENJAMIN: Oče ...

OČE: Daj, Ben, zanima me.

BENJAMIN: Boril sem se z ognjem.

OČE: V tistem velikem požaru? Ti si se boril z ognjem?

BENJAMIN: Ja.

OČE: Pa saj to je blizu Shaste. Se pravi, da si prišel tako visoko na sever, vse do Shaste? Lepi kraji.

BENJAMIN: So, ja.

OČE: Koliko pa kaj dajo za tako delo?

BENJAMIN: Pet na uro.

OČE: Pet dolarjev na uro?

BENJAMIN: Ja.

OČE: Dajo ti opremo in ti greš in poskušaš pogasiti požar?

BENJAMIN: Ja.

OČE: Kaj pa Indijanci? Nekje sem prebral, da so pripeljali sem nekaj Indijancev iz Arizone. Profesionalne gasilce. Si jih videl?

BENJAMIN: Sem, ja. Videl sem par Indijancev.

OČE: No, to pa ni kar tako. Pa kaj je bilo, še kaj?

BENJAMIN: Nič.

OČE: Kje si pa spal?

BENJAMIN: Po hotelih.

OČE: V dragih hotelih?

BENJAMIN: V poceni hotelih.

OČE: Si se pogovarjal z veliko zanimivimi ljudmi?

BENJAMIN: Ne.

OČE: Ne?

BENJAMIN: Z veliko ljudmi sem se pogovarjal. Noben pa ni bil zelo zanimiv.

OČE: Si se pogovarjal s kakšnimi Indijanci?

BENJAMIN: Ja.

OČE: Znajo angleško?

BENJAMIN: Ja.

OČE: No, in kaj si še kaj ...

BENJAMIN: Oče, moje potovanje je bilo popolna izguba časa in raje ne bi o tem. Živ dolgočas.

OČE: Meni se ne zdi dolgočasno, če si bil res tako daleč na severu in gasil požar.

BENJAMIN: Dolgočasen požar je bil.

OČE: Vseeno mi povej o njem, Ben. Na kakšne ljudi si naletel? Kaj za eni so ti ustavljali?

BENJAMIN: Buziji.

OČE: Prosim?

BENJAMIN: Ponavadi so mi ustavili buziji. V povprečju sem poštopal pet buzijev na dan. Enega sem moral na gobec, da sem skočil iz njegovega avta.

OČE: Homoseksualci?

BENJAMIN: Si že kdaj srečal Indijanca, ki je tudi buzi?

OČE: Prosim?

BENJAMIN: Te je že kdaj poskušal naskočiti kakšen indijanski buzi, medtem ko si se ti trudil, da ti obleka ne bi zgorela?

OČE: To se ti je zgodilo?

BENJAMIN: V glavnem sem se pogovarjal. Pogovarjal sem se s farmarji.

OČE: O čem?

BENJAMIN: O pridelku.

OČE: O pridelku?

BENJAMIN: To je edino, o čemer se znajo pogovarjati.

OČE: In s takimi ljudmi si se pogovarjal?

BENJAMIN: Pogovarjal sem se s potepuhi. Pogovarjal sem se s pijanci. Pogovarjal sem se s kurbami.

OČE: S kurbami?

BENJAMIN: Ja, pogovarjal sem se s kurbami. Ena mi je sunila uro.

OČE: Kurba ti je ukradla zapestno uro?

BENJAMIN: Ja.

OČE: Med tem, ko si se ... pogovarjal z njo?

BENJAMIN: Ne.

OČE: Se pravi, da si ... da si preživel noč s kurbo?

BENJAMIN: Ja, tudi nekaj kurb sem dal skozi na potovanju.

OČE: Več kot eno?

BENJAMIN: Ja, se kar navadiš.

OČE: Koliko?

BENJAMIN: Ne spomnim se. Z eno sem bil v hotelu. Z eno pri njej doma. Z eno pa v zadnji sobi nekega bara.

OČE: A je to res, Ben?

BENJAMIN: Z eno pa na polju.

OČE: Na polju?

BENJAMIN: Na kravjem pašniku. Ura je bila približno tri zjutraj, slana je bila na travi in krave so se sprehajale okoli naju.

OČE: Ben, malo čudno mi to zveni.

BENJAMIN: Saj je tudi bilo čudno.

OČE: Če prav razumem, si na potovanju precej pil?

BENJAMIN: Ni zelo verjetno, ne, da bi preživel noč s smrdljivo kurbo na polju, polnem zmrznjenega gnoja, če bi bil popolnoma trezen, a ne?
Pride Benjaminova mama.

MAMA: Kavico sem prinesla! No, da slišimo zdaj o tem potovanju.

OČE: Po mojem bi moral Ben zdaj še malo zaspati.

MAMA: Kje si bil? Kaj si počel?

OČE: Greva dol in ga pustiva.

BENJAMIN: Stuširati se moram.

Benjamin odide iz sobe.

MAMA: Dobrodošel doma, Ben ... A je kaj narobe?

OČE: Pusti fanta na miru. Vse je v redu.

MAMA: Se je kaj posebnega zgodilo?

OČE: Nič se ni zgodilo.

MAMA: Zdi se mi malo razočaran.

OČE: Razočaran?

MAMA: Zmeraj bolj razočaran. Današnja mladina ...

OČE: Kaj hudiča pa on ve o razočaranju?

Odide. Mama gre za njim.

MAMA: V *Reader's Digestu* sem prebrala, da današnja mladina ...

OČE: Ne ti meni govoriti o razočaranju.

Benjamin se pojavi v telefonski celici.

BENJAMIN: Gospa Robinson? Ben Braddock tukaj.

Dan. Kličem, če bi se slučajno lahko kaj ... Ne!

Ne. Če bi se lahko dobila ... na pijači ... ali kaj takega. Eh? ... Kje predlagate?

RECEPTOR: Vam lahko kaj pomagam?

BENJAMIN: Ne, hvala.

RECEPTOR: Bo gospod morda potreboval sobo?

BENJAMIN: Ne. Ne, hvala.

Tik za odrom zazvoni telefon. Receptor izgine in se oglasi. Pride gospa Robinson.

GOSPA ROBINSON: Živijo, Benjamin.

BENJAMIN: Dober dan.

GOSPA ROBINSON: Kako si?

BENJAMIN: Dobro. Hvala.

GOSPA ROBINSON: Si nama vzel sobo?

BENJAMIN: Prosim?

GOSPA ROBINSON: Če si nama vzel sobo?

BENJAMIN: Ne, nisem.

GOSPA ROBINSON: Pa jo nameravaš?

BENJAMIN: Eh ... ja ... ja, mislim, da ja. Lahko se pa tudi samo pogovarjava. Lahko samo nekaj spijsava in se pogovarjava, če bi vi raje ... jaz bom čisto zadovoljen ...

GOSPA ROBINSON: Hočeš, da jo jaz vzamem?

BENJAMIN: Vi? Ne. Ne, bom jaz ... A takoj?

GOSPA ROBINSON: Ja. Zakaj pa ne takoj?

BENJAMIN: Takoj zdaj?

GOSPA ROBINSON: Zakaj pa ne?

BENJAMIN: No, potem jo pa bom.

Benjamin stopi k pultu. Krcne zvonček na mizi, ki neprijetno glasno zazvoni. Benjamin z roko zaduši mučno zvenenje. Receptor se vrne.

RECEPTOR: Da, gospod?

BENJAMIN: Premislil sem si. Vseeno bi vzel sobo, prosim.

RECEPTOR: Eno- ali dvoposteljno?

BENJAMIN: Enoposteljno. Samo zame, prosim.

RECEPTOR: Lahko prosim izpolnite tole?

Benjamin vpiše svoje podatke na kartonček, ga zmečka in spravi v žep, nato vzame novega in ga izpolni.

RECEPTOR: Vse v redu, gospod?

BENJAMIN: Ja.

RECEPTOR: Me veseli. Enoposteljno sobo imam v petem nadstropju. Dvanajst dolarjev. Bo v redu?

BENJAMIN: Bo, ja.

Benjamin vzame listino iz žepa.

RECEPTOR: Plačate lahko ob odhodu, gospod.

BENJAMIN: Seveda. Se opravičujem.

RECEPTOR: Ima gospod kaj prtljage?

BENJAMIN: Imam, ja.

RECEPTOR: Kje je?

BENJAMIN: Kdo?

Tretji prizor

Lepo opremljena recepcija hotela Taft. Vrata desno zadaj postanejo glavni vhod z ulice, vrata levo spredaj pa sprejemni pult. Benjamin pride noter s polizanimi lasmi in ves tog od lažne nonšalance. Gleda okoli sebe. Receptor dvigne pogled.

RECEPTOR: Dober večer, gospod.

BENJAMIN: Dober večer.

RECEPTOR: Vaša prtljaga.

BENJAMIN: V avtu. Zunaj, v avtu.

RECEPTOR: Bom poslal slugo.

Hoče pozvoniti slugi.

BENJAMIN: Ah, ne ...

Benjamin položi roko na zvonček. Receptor ga ponesreči udari po roki.

RECEPTOR: Gospod?

BENJAMIN: Res ni potrebno, da bi vlačil prtljago iz avta. Samo zobno ščetko rabim. Ponjo grem pa lahko sam. Če nimate nič proti.

RECEPTOR: Ne, seveda ne. Sluga vas bo odpeljal v sobo.

BENJAMIN: Ni treba. Samo zobno ščetko moram odnesti gor. To bom pa že zmožegal sam.

RECEPTOR: Kakor gospod želi.

Izroči Benjaminu ključ. Približa se gospa Robinson.

GOSPA ROBINSON: Vse v redu?

BENJAMIN: Ja. Hvala. To je ... eh ... To je moja ... eh ... Jo imaš?

GOSPA ROBINSON: Kaj če imam?

BENJAMIN: Mojo zobno ščetko? V avtu sem jo pustil. *Spet zazvoni telefon.*

RECEPTOR: Oprostite.

Odide.

GOSPA ROBINSON: Greva gor?

BENJAMIN: Eh ... ja. Edino ... eh ... možno je, da se bo kaj zapletlo.

GOSPA ROBINSON: Kaj pa?

BENJAMIN: Enoposteljno sem vzel, on pa ... eh ... no, ta moški ...

GOSPA ROBINSON: Receptor?

BENJAMIN: Receptor, ja. Po mojem mu bo malo sumljivo.

GOSPA ROBINSON: Bi šel raje sam prvi gor?

BENJAMIN: A bi lahko? Bi, ja. Bi. Mislim, ne vem, kakšen režim imajo tukaj.

GOSPA ROBINSON: Čez deset minut pridem za tabo.

BENJAMIN: Čez deset. Fino. V redu.

Benjamin odide.

GOSPA ROBINSON: Benjamin?

BENJAMIN: Ja?

GOSPA ROBINSON: Nisi nekaj pozabil?

BENJAMIN: Eh? Pozabil? Oh. Gospa Robinson, resnično sem vam zelo hvaležen za – to priložnost.

GOSPA ROBINSON: Številko sobe, Benjamin.

BENJAMIN: Aja, joj, ja ... petsto enajst.

Receptor se vrne.

RECEPTOR: Res se opravičujem.

BENJAMIN: Že v redu. Midva ravno ... no, jaz ravno ...

RECEPTOR: Bi vseeno raješi dvoposteljno?

BENJAMIN: Eh ...

GOSPA ROBINSON: Hvala.

RECEPTOR: Boste videli, da bo precej bolj udobno.

Z Benjaminom zamenjata ključe.

BENJAMIN: Hvala.

GOSPA ROBINSON: Pa malo šampanjca?

RECEPTOR: Vsekakor, madam. Tam je dvigalo.

BENJAMIN: Hvala.

RECEPTOR: Hvala vam. Lahko noč, gospod Gladstone.

Hitra lučna sprememba. Gospa Robinson in Benjamin stojita v osvetljenem kvadratu, ki predstavlja vzpenjačo se dvigalo. V temi, ki ju obdaja, se zgodi hitra scenska sprememba.

BENJAMIN: Zdite se mi zelo ...

GOSPA ROBINSON: Kakšna?

BENJAMIN: Eh ...

GOSPA ROBINSON: Misliš, da sem to že kdaj počela?

BENJAMIN: A ste?

GOSPA ROBINSON: Kaj misliš?

BENJAMIN: Ne vem.

GOSPA ROBINSON: Samo en odgovor je pravilen, Benjamin, in to ni ta.

BENJAMIN: Nervozen sem.

GOSPA ROBINSON: Kramljaj, pa bo.

Luč hitro ugasne.

Četrty prizor

Soba 515 v hotelu Taft. Troje vrat: na hodnik, v kopalnico in v zidno omaro. Benjamin stoji z rokami v žepu. Gospa Robinson sedi na postelji. V roki ima šampanjec.

BENJAMIN: Približno tako visoko. Kar mogoče ne izgleda zelo, ampak je kar visoko. Za plamene, mislim. Če si slučajno sredi ...

GOSPA ROBINSON: In si jih pogasil?

BENJAMIN: Mislite, jaz osebno?

GOSPA ROBINSON: Ti, pa Indijanci.

BENJAMIN: Ja, smo jih. Pa gasilci. Nazadnje smo vse pogasili.

GOSPA ROBINSON: Bravo. Zdaj se bom slekla.

Imaš kaj proti?

BENJAMIN: Ne, vi kar. Fino.

Gospa Robinson vstane, potegne zadnji dim in se obrne stran, da bo ugasnila cigareto.

Benjamin se ji približa in jo poljubi. Ko se njune ustnice razmaknejo, gospa Robinson puhne oblaček dima. Potem si odpne bluzo.

BENJAMIN: Bi radi, da ...?

GOSPA ROBINSON: Kaj?

BENJAMIN: Mislim, a bi radi, da samo stojim tukaj? Ne vem, kaj bi radi, da naredim.

GOSPA ROBINSON: Kaj pa, če bi gledal?

BENJAMIN: Aja. Seveda. Hvala.

Gospa Robinson si sleče bluzo. Benjamin jo prime za dojko. Ona opazi madež na bluzi in ga podrgne. On umakne roko.

GOSPA ROBINSON: Bi mi prinesel obešalnik?

BENJAMIN: Seveda. Seveda. Gre k omari. Lesenega?

GOSPA ROBINSON: Prosim?

BENJAMIN: Lesene pa kovinske imajo.

GOSPA ROBINSON: Lesen bo čisto v redu.

Benjamin se zaman trudi, da bi izvlekel lesen obešalnik. Gospa Robinson si sleče krilo. Benjamin se vrne s kovinskim obešalnikom.

BENJAMIN: Leseni so pritrjeni na letev.

GOSPA ROBINSON: Bi ti bilo laže v temi?

BENJAMIN: Ne.

GOSPA ROBINSON: Si prepričan?

BENJAMIN: Ja.

Gospa Robinson Benjaminu poda obešalnik, na katerem zdaj visi njeno krilo, da ga bo odnesel nazaj v omaro. Ko si začne gospa Robinson odpenjati modrc, tolče Benjamin z glavo v vrata omare.

GOSPA ROBINSON: Benjamin?

BENJAMIN: Ne, ne morem. Gospa Robinson, jaz tega ne morem!

GOSPA ROBINSON: Nočeš početi tega?

BENJAMIN: Niti predstavljati si ne morete, kako zelo bi rad. Res bi. Po drugi strani pa tudi ne bi. Bi, ampak ne morem. Ta hip mi je pa samo ... samo to mi je žal, da sem vas poklical, ampak jaz res ne ...

GOSPA ROBINSON: Benjamin ...?

BENJAMIN: Mislim, a ne vidite? A ne vidite, da je to nekaj najhujšega, kar sem lahko naredil?

GOSPA ROBINSON: In zato zdaj to počneš?

BENJAMIN: Ne. Edino to ... gospa Robinson, vas lahko peljem v kino?

GOSPA ROBINSON: Me imaš za norca?

BENJAMIN: Ne! Ampak ne vem, kaj naj še rečem, ker sem vas spravil sem, zdaj pa ...

GOSPA ROBINSON: Ne veš, kaj bi z mano?

BENJAMIN: Vem, da tega nisem sposoben!

GOSPA ROBINSON: Benjamin, se ti jaz zdim privlačna?

BENJAMIN: Gospa Robinson, vi ste najprivlačnejša ženska med prijatelji mojih staršev. In to vključno z gospo Terhune. Veliko več kot izredno privlačni se mi zdite, ampak, jebenti, no, si predstavljate moje starše? Si predstavljate, kaj bi rekli moji starši, če bi naju videli tukaj?

GOSPA ROBINSON: Kaj bi rekli?

BENJAMIN: Pojma nimam, gospa Robinson, ampak ... jebenti, no. Onadva sta me spravila gor. Mi omogočila lepo življenje. Mislim, da si zaslužita malo več kot to.

Gospa Robinson prikima.

BENJAMIN: Hočem reči, to nima nobene zveze z vami. Ampak jaz spoštujem svoje starše in zelo cenim, kar sta ...

GOSPA ROBINSON: Benjamin?

BENJAMIN: Ja?

GOSPA ROBINSON: Te lahko vprašam nekaj osebnega?

BENJAMIN: Vprašajte me, kar hočete.

GOSPA ROBINSON: Je to zate prvič?

BENJAMIN: Prvič kaj?

GOSPA ROBINSON: Prvič, a ne? To je zate prvič.

BENJAMIN: Ne ga sрати, gospa Robinson. Zdaj ga pa že serjete.

Medlo se zasmeje.

GOSPA ROBINSON: Saj ni treba, da ti je nerodno ...

BENJAMIN: A me zafrkavate?

GOSPA ROBINSON: Čisto naravno je, da si živčen, če je to zate prvič ...

BENJAMIN: Čakajte malo.

GOSPA ROBINSON: To, da si na enem področju mogoče malo defekten, še ne pomeni ...

BENJAMIN: Defekten?

GOSPA ROBINSON: Veš kaj, mislim, da bom jaz zdaj ... šla.

BENJAMIN: Ostanite na postelji! Sedite na postelji. Ostanite.

Benjamin zmeče obleko s sebe, izgubi ravnotežje, pade.

Tema.

Peti prizor

Isto prizorišče. Glasba. Med špranjami žaluzij svetloba igra fugo minevajočega časa, medtem ko se Benjamin in gospa Robinson, skrita pod rjuhama, ljubita. Poletni dnevi pridejo in grejo. Zdani se, in ljubljenje se umiri v živo sliko; vtem se odprejo vrata omare (ki so bila prej vrata v Benjaminovo sobo), in na pragu zagledamo Benjaminovo mamo. Osvetlitev nakazuje, da smo na dveh krajih v dveh različnih trenutkih hkrati.

MAMA: Ben? Kmalu bo enajst. Krasen dan je zunaj, Ben. Misliš res preživeti celo poletje v postelji? Mama zapre vrata. Benjamin doživi vrhunec in ljubimca zamenjata položaj. Mine nekaj časa in vrata se spet odprejo; zdaj zagledamo na pragu Benjaminovega očeta.

OČE: Ben, bi prosim že enkrat vstal in šel očistiti bazen ali pokosit travo ali pa ... karkoli že, madona. Domov prihajaš ob nemogočih urah, Ben. Kaj pa študij, Ben? Kdaj se misliš lotiti študija?!

Oče izgine in Benjamin spet doživi vrhunec. Ljubimca še enkrat zamenjata položaj. Gospa Robinson odločno usmeri Benjaminovo glavo pod odejo. Čez čas se osvetlitev ustali in ustvari zgodnji večer. Benjamin pokuka izpod rjuh.

GOSPA ROBINSON: Samo ne zdaj nehati. Benjamin? Kaj je narobe?

BENJAMIN: Gospa Robinson, kaj pravite, če bi se midva malo pogovarjala?

GOSPA ROBINSON: Pogovarjala?

BENJAMIN: Ja.

GOSPA ROBINSON: Zakaj pa?

BENJAMIN: Ker že par mesecev prihajava sem in počneva to, nikoli pa se ne pogovarjava. Sem malo pomislil, če bi vas zelo motilo, če bi se malo pogovarjala. Mislim, ker taka bebca pa vseeno nisva, a ne?

GOSPA ROBINSON: Ne vem, če ne.

BENJAMIN: Seveda nisva, ampak res pa ne počneva drugega, kot da prideva sem gor, zmečeva obleko s sebe in skočiva v posteljo.

GOSPA ROBINSON: Si se naveličal?

BENJAMIN: Ne, nisem se naveličal. Ampak, a ne bi bilo fino, če bi to vsake toliko časa popestrila s parimi besedami?

GOSPA ROBINSON: O čem bi se pa rad pogovarjal, srček?

BENJAMIN: O čemerkoli. Ni važno, o čem.

GOSPA ROBINSON: Bi mi rad kaj povedal o svojem otroštvu?

BENJAMIN: Ne bi.

GOSPA ROBINSON: Potem me pa poljubi.

BENJAMIN: Ne. Zdaj bova to. Pogovarjala se bova. Predlagajte temo.

GOSPA ROBINSON: Recimo ... umetnost?

BENJAMIN: Umetnost? Dobra tema. Vi začnite.

GOSPA ROBINSON: Ničesar ne vem o umetnosti.

BENJAMIN: A da ne?

GOSPA ROBINSON: A ti pa?

BENJAMIN: Ja, kar. Nekaj malega vem o umetnosti.

GOSPA ROBINSON: Potem pa začni.

BENJAMIN: Vas bolj zanima moderna umetnost ali klasična?

GOSPA ROBINSON: Nobena.

BENJAMIN: Umetnost vas sploh ne zanima?

GOSPA ROBINSON: Ne.

BENJAMIN: Zakaj se pa hočete pogovarjati o umetnosti?

GOSPA ROBINSON: Saj se nočem. Lahko zdaj počneva tisto, kar sva prej?

BENJAMIN: Ne. Kakšne druge teme se spomnite.

GOSPA ROBINSON: Kaj pa ... kaj če bi mi povedal, kaj si počel danes?

BENJAMIN: Pa to je bedno.

GOSPA ROBINSON: Kaj si počel?

BENJAMIN: Vstal sem okoli dvanajstih. Pojedel zajtrk. Popil par pirov. Šel na vrt do bazena. Napihnil blazino, jo vrgel v vodo in poležaval na njej. Potem sem pojedel kosilo, pogledal dva kviza na televiziji in prišel sem. Kaj ste pa vi počeli?

GOSPA ROBINSON: Vstala sem.

BENJAMIN: In to je vse?

GOSPA ROBINSON: In šla sem.

BENJAMIN: Kaj pa vmes?

GOSPA ROBINSON: Roman sem brala.

BENJAMIN: Do konca?

GOSPA ROBINSON: Pet ali šest strani.

BENJAMIN: Katerega pa?

GOSPA ROBINSON: Ne spomnim se.

BENJAMIN: In to je vse?

GOSPA ROBINSON: Možu sem skuhalo kosilo.

BENJAMIN: No, vidite? Končno imava temo, o kateri se lahko pogovarjava. O vašem možu.

Ker, a veste, pojma nimam, kako vam uspe, da hodite lahko zvečer ven, in kaj vse tvegate zaradi tega.

GOSPA ROBINSON: Ničesar ne tvegam.

BENJAMIN: Ja, kako pa greste od doma?

GOSPA ROBINSON: Peš.

BENJAMIN: Naravnost skozi vrata odkorakate?

GOSPA ROBINSON: Točno tako.

BENJAMIN: Kaj mu pa rečete?

GOSPA ROBINSON: Benjamin, meni se ta tema ne zdi preveč zanimiva.

BENJAMIN: Prosim, povejte mi.

GOSPA ROBINSON: Ves dan ga ni doma. Ko pride, požre dva sekonala, potem je pa že naslednje jutro.

BENJAMIN: Se pravi, da ne spita skupaj?

GOSPA ROBINSON: Ne, ne spiva skupaj.

BENJAMIN: Kako dolgo pa že ne?

GOSPA ROBINSON: Štiri leta ali pet.

BENJAMIN: A me hecate?

GOSPA ROBINSON: Ne.

BENJAMIN: Štiri leta ali pa pet že niste spali z možem? Mater, to pa je zanimivo.

GOSPA ROBINSON: Pomiri se, Benjamin.

BENJAMIN: Pogovarjava se, gospa Robinson. Pogovarjava se.

GOSPA ROBINSON: Se, ja.

BENJAMIN: Se pravi, da ga ne ljubite? Ne bi rekli, da ...?

GOSPA ROBINSON: Po mojem sva se zdaj zadosti pogovarjala.

BENJAMIN: Ampak domnevam, da včasih ste ga pa ljubili? Ko ste ga spoznali?

GOSPA ROBINSON: Ne, nisem ga.

BENJAMIN: Nikoli?

GOSPA ROBINSON: Nikoli. Bi lahko zdaj prosim ...?

BENJAMIN: Čakajte, čakajte malo. Saj ste se poročili z njim.

GOSPA ROBINSON: Sem se, ja.

BENJAMIN: Zakaj pa ste se?

GOSPA ROBINSON: Da vidimo, če ugameš.

BENJAMIN: Zaradi denarja?

GOSPA ROBINSON: Dobro pomisli, Benjamin.

BENJAMIN: Ste se morali? Mislim *morali*? Morali ste se?

GOSPA ROBINSON: Da ne boš povedal Elaine.

BENJAMIN: Res ste se morali?

GOSPA ROBINSON: Si šokiran?

BENJAMIN: Ne, res pa nisem nikoli niti pomislil, da sta vidva z gospodom Robinsonom človeka, ki bi ... hočem reči kako je pa prišlo do tega? Bi mi povedali malo več o okoliščinah?

GOSPA ROBINSON: Ne, ti ne bi.

BENJAMIN: On je študiral pravo?

GOSPA ROBINSON: Ja.

BENJAMIN: Vi ste pa tudi študirali?

GOSPA ROBINSON: Ja.

BENJAMIN: Kaj ste imeli pod A?

GOSPA ROBINSON: Benjamin ...

BENJAMIN: Res me zanima. Kaj ste imeli pod A?

GOSPA ROBINSON: Umetnostno zgodovino.

BENJAMIN: Umetnostno zgodovino?

GOSPA ROBINSON: Umetnostno zgodovino.

BENJAMIN: Kako ste pa zanosili?

GOSPA ROBINSON: Lepo te prosim, no.

BENJAMIN: Vas je peljal v hotel?

GOSPA ROBINSON: Benjamin ...

BENJAMIN: Samo zanima me.

GOSPA ROBINSON: V njegovem avtu sva to počela. *Benjamin je navdušen.*

BENJAMIN: V njegovem avtu?! O mater. V avtu?! V katerem pa?

GOSPA ROBINSON: Prosim?

BENJAMIN: Se spomnite, katere znamke?

GOSPA ROBINSON: O bog,

BENJAMIN: Ne, čisto zares. Hočem vedeti.

GOSPA ROBINSON: Ford je bil, Benjamin.

BENJAMIN: Ford? Ford! Jebenti, ford! Pa to je noro.

GOSPA ROBINSON: Benjamin, počasi se mi bo začelo zdeti, da ima seks z mlajšimi moškimi tudi svoje slabe strani.

BENJAMIN: Se pravi, da je bila stara dobra Elaine Robinson spočeta v fordju?

GOSPA ROBINSON: Da ne bi slučajno tega omenil Elaine.

BENJAMIN: Ne smem tega omeniti Elaine?

GOSPA ROBINSON: Ne.

BENJAMIN: Uf, ja, zdaj sem se spomnil.

GOSPA ROBINSON: Kaj pa?

BENJAMIN: Da se moram pogovoriti o njej.

GOSPA ROBINSON: Ne maram, da govoriš o njej.

BENJAMIN: Moram. Cel večer že nameravam. Moram se pogovoriti o Elaine.

GOSPA ROBINSON: Kaj pa?

BENJAMIN: Moram se dobiti z njo. Ven jo moram peljati. Na zmenek moram z Elaine.

GOSPA ROBINSON: Kaj moraš?

BENJAMIN: Ja ... a veste, gospod Robinson je poklical mojega očeta in moj oče mu je povedal, da še zmeraj visim doma, in potem sta se zmenila, da bi jaz peljal Elaine ven.

GOSPA ROBINSON: Benjamin, da ne bi slučajno.

BENJAMIN: Nimam izbire. Zadeva se je sprevrgla v prepir o tem, da mečem življenje stran pa da samo televizijo gledam, dokler ni on, moj oče, rekel, da mi bo uknil žepnico in me vrget iz hiše, če ne bom šel na zmenek z Elaine.

Popolnoma iracionalen je postal, tako da sem rekel okej, naj bo. Jo bom pač enkrat peljal v kino. Zakaj se pa vi tako razburjate zaradi tega?

GOSPA ROBINSON: Saj se ne razburjam, Benjamin, samo pravim ti, da se absolutno ne boš dobil z Elaine.

BENJAMIN: Ste ljubosumni nanjo? Se bojite, da mi bo slučajno všeč?

GOSPA ROBINSON: Ne.

BENJAMIN: Kaj pa potem?

GOSPA ROBINSON: Nehaj, Benjamin.

BENJAMIN: Hočem vedeti, zakaj ste glede tega tako nepopustljivi.

GOSPA ROBINSON: Imam pač svoje razloge!

BENJAMIN: No, da jih slišimo, te vaše razloge, gospa Robinson. Malo se mi zdi, da vem, kateri so. *Ponikne pod rjuho.* Vaša hčerka se ne sme družiti s takimi, kot sem jaz, a ne? Nisem dosti dober, da bi se družila z mano, a ne? To je to, a ne? Jaz sem umazani degeneriranec, a ne? Za vas sem dovolj dober, obenem pa sem prevelik sluzavec, da bi se smela vaša hčerka družiti z mano, a ne? To je to, a ne? To je to?

GOSPA ROBINSON: JA!!

BENJAMIN: Pojdite k vragu. *Obleče se.* Direkt v pekel, gospa Robinson.

GOSPA ROBINSON: Benjamin?

BENJAMIN: Mislite, da jaz sem pa ponosen nase? Mislite, da sem ponosen na to?

GOSPA ROBINSON: Ja, ne vem.

BENJAMIN: Nisem, ne. Ne, madam, nisem. Nisem ponosen, da po hotelskih sobah zapravljam čas s perverzno alkoholičarko.

GOSPA ROBINSON: A tako?

BENJAMIN: In če mislite, da prihajam zaradi česar koli drugega kot iz čistega dolgčasa, se zelo motite.

Gospa Robinson prikima.

Zato ker ... gospa Robinson?

GOSPA ROBINSON: Kaj?

BENJAMIN: Mi greste na kozlanje! Samemu sebi grem na kozlanje. To je najbolj ogabna, najbolj perverzna stvar, ki se mi je zgodila v življenju. Tako da naredite, kar hočete, jaz pa se bom pobral od tukaj, mater vam.

Paзва, medtem ko se oblači.

GOSPA ROBINSON: Misliš resno, kar si zdaj rekel?

BENJAMIN: Prekleta resno.

GOSPA ROBINSON: Potem mi je pa žal.

BENJAMIN: Meni je tudi žal, ampak tako pač je.

GOSPA ROBINSON: To si misliš o meni?

Prikima.

Da sem bolna in ogabna?

BENJAMIN: Nehajte se zdaj delati, da ste prizadeti, gospa Robinson. Saj ste mi sami povedali, da ste alkoholičarka. Ležite tukaj in mi govorite, da sem izmeček. Kaj pa pričakujete, da bom jaz rekel?

GOSPA ROBINSON: To sem ti rekla?

BENJAMIN: Ste, ja. Leže ste mi rekli, da nisem dosti dober za vašo hčerko.

GOSPA ROBINSON: Potem bi se ti pa rada opravičila, Benjamin, če si dobil tak vtis. Ti si enako dober človek, kot je ona. Samo to je, da pač mislim, glede na okoliščine, da vidva ne bi bila prava drug za drugega.

BENJAMIN: Tako dober sem kot ona?

GOSPA ROBINSON: Vsaj tako dober kot ona. Vsekakor si bolj bister. V marsičem pa tak kot ona.

Vstane in se obleče.

BENJAMIN: Kaj pa počnete?

GOSPA ROBINSON: Več kot očitno je, da me nočeš več gledati.

BENJAMIN: No, me je pač malo prizadelo.

GOSPA ROBINSON: Čisto razumem, da se ti mogoče gnusim.

BENJAMIN: Ne, ne. Všeč ste mi.

GOSPA ROBINSON: Morala bi vedeti, kako ogabno se ti mora zdeti ...

BENJAMIN: Saj se mi ne! Všeč mi je. Zelo mi je všeč. Vsakič znova se veselim. To je edina stvar, ki se je veselim.

GOSPA ROBINSON: Tega ti ni treba govoriti.

BENJAMIN: Saj ne bi, če ne bi bilo res.

GOSPA ROBINSON: Misliš pa tudi, da bi bilo boljše, če se ne bi več dobivala?

BENJAMIN: Ne.

GOSPA ROBINSON: Greva nazaj v posteljo?

BENJAMIN: Prav.

GOSPA ROBINSON: O, fino.

BENJAMIN: Samo v kopalnico moram.

Odide v kopalnico.

GOSPA ROBINSON: In ne boš šel ven z Elaine?

BENJAMIN: Žepnino bom izgubil.

GOSPA ROBINSON: Benjamin!

BENJAMIN: Nobenega namena nimam, da bi šel ven z Elaine.

GOSPA ROBINSON: Priseži.

BENJAMIN: Pa to je smešno.

GOSPA ROBINSON: Obljubi mi.

BENJAMIN: Obljubim! Ne bom šel ven z Elaine!

GOSPA ROBINSON: Me veseli. Ti butec zeleni.

Tema.

Elaine pride spredaj, čaka na vogalu v središču mesta. Sence in neon.

ELAINE: O, ne. Ne, hvala. Nekoga čakam. Ne, hvala. Ne. Ne. Dobro sem. Nekoga čakam.

Prosim vas! Ne!

Pride Benjamin.

BENJAMIN: Živijo.

ELAINE: O, živijo.

BENJAMIN: A zamujam?

ELAINE: Ne.

BENJAMIN: Fino.

ELAINE: Kam greva?

BENJAMIN: Nekam noter.

ELAINE: Oh. No ... lepo.

Šesti prizor

Renaissance Club. Kičasto opremljen holivudski bar. Desno zadaj džuboks. Za mizo sedita moška z vrčkoma piva pred sabo, eden z glavo na mizi. Benjamin sedi pri mizi z Elaine. Elaine je videti vsa otroška in na povsem neprimernem kraju. Mimo pride natakak.

ELAINE: Kakšen lokal je to?

BENJAMIN: Zelo živahen. No, slej ko prej postane živahen. Imaš rada pivo?

ELAINE: Eh ...

BENJAMIN: Lahko dobiva dve pivi, prosim?

ELAINE: ... Ja.

BENJAMIN: Bi večerjala?

ELAINE: Z veseljem.

BENJAMIN: Lahko dobiva jedilni list?

NATAKAR: Večerja za dva, gospod?

BENJAMIN: Ne, samo zanjo.

ELAINE: Ti ne boš jedel?

BENJAMIN: Nisem lačen, če nimaš nič proti.

ELAINE: Ne, seveda ne.

Mučna pavza.

ELAINE: Sem slišala, da si dobil štipendijo.

BENJAMIN: Samo nočem iti učit.

ELAINE: Dober učitelj je nekaj tako zelo redkega in krasnega.

BENJAMIN: Tudi moji starši tako mislijo.

ELAINE: Prav imajo.

BENJAMIN: Drugi pa ne mislijo tako. Ljudje mislijo, da si čista izguba, še preden si sploh kaj začel.

Natakak prinese pivo.

ELAINE: Imaš kakšno službo na vidiku?

BENJAMIN: Ne.

ELAINE: Pa vsaj v mislih?

BENJAMIN: Ne.

ELAINE: Uganeš, kaj sem videla prejšnji teden?

BENJAMIN: Kaj si videla?

ELAINE: Saj ne boš uganil.

BENJAMIN: Potem pa ne bom niti poskušal. No, kaj?

ELAINE: Videla sem Mono Liso.

BENJAMIN: Res?

ELAINE: *Mono Liso.* Na razstavi v muzeju v Washingtonu, ko sva šli s cimro Diane na protestni shod za človekove pravice. Dvesto tisoč ljudi je bilo. Veliko srečo sva imeli, da sva dobili sobo v hotelu. Naslednji dan sva šli pa pogledat Mono Liso.

BENJAMIN: Se je smehljala?

ELAINE: Seveda. A tebe pa lepe stvari nič ne zanimajo?

Pride striptizeta in vrže kovanec v džuboks.

Glasba. Striptizeta krcne stikalo in zatemni luč, nato krcne drugo stikalo in prižge kičaste barvne reflektorje.

ELAINE: Oh.

Elaine se obrne. Striptizeta odvrže ogrinjalo in začne izvajati točko. Eden od moških lopne po rami svojega tovariša, ki je zaspal. Ta dvigne glavo. Elaine šele zdaj spozna, kaj gleda, in se obrne stran in povesi glavo.

ELAINE: Bi se lahko presedla h kaki drugi mizi?

BENJAMIN: Nič nama nisem rezerviral.

Elaine naredi požirek piva, nato porine kozarec proti Benjaminu.

ELAINE: Boš ti popil do konca, prosim?

BENJAMIN: Zakaj ne gledaš predstave?

ELAINE: Benjamin, sem ti jaz zelo zoprna?

BENJAMIN: Prosim?

ELAINE: Sem ti jaz iz kakega določenega razloga zelo zoprna?

BENJAMIN: Ne, zakaj pa?

ELAINE: Ne vem.

Striptizeta tresе resice na bradavicah in požanje boren aplavz.

BENJAMIN: Fantastičen efekt zamujaš.

Elaine pogleda.

BENJAMIN: No, kaj praviš?

Elaine se spet obrne stran.

BENJAMIN: Bi ti to znala?

Striptizeta stopi Elaine za hrbet in ji z resicami mrši lase. Moška se režita. En zaploska. Elaine zajoka. Benjaminu postaja vse bolj neprijetno, dokler nazadnje ne skoči pokonci in potegne vtikač iz džuboksa.

MOŠKI: Ej!

BENJAMIN: Se opravičujem.

STRIPTIZETA: Kaj se pa greš?

BENJAMIN: Se opravičujem. Moja prijateljica se ne počuti dobro.

Ponudi striptizeti kovanec. Ta ga samo pogleda.

Oprosti.

Ponudi ji nekaj zmečkanih bankovcev, ki jih ona vzame.

STRIPTIZETA: Se opravičujem, ker moram služiti denar, da preživim.

MOŠKI: Ej, srček!

STRIPTIZETA: V sobo zadaj, mucek!

Odide. Glava enega od mož pade nazaj na mizo. Drugi pogleda Benjamin.

MOŠKI: Kaj ti pa je?

BENJAMIN: Se opravičujem.

Moški sledi striptizeti. Benjamin se vrne k Elaine, ki se oklepa stola.

ELAINE: Bi me prosim odpeljal domov?

BENJAMIN: Oprosti.

ELAINE: Lahko rečeš za račun, prosim?

BENJAMIN: Elaine, poslušaj ...

ELAINE: Samo domov me odpelji, prosim.

BENJAMIN: Nekaj ti moram povedati. Nekaj v zvezi z najinim zmenkom. Moji starši so se tega spomnili. Prislila sta me.

ELAINE: A? Lepo od tebe, da mi zdaj poveš.

BENJAMIN: Jaz nisem tak.

ELAINE: Bi me prosim odpeljal domov?

BENJAMIN: Ne bi mogla vsaj povečerjati ali kaj takega?

ELAINE: NE!

Iz sobe zadaj se sliši glasba.

BENJAMIN: Se ne bi šla kam usest in malo pogovarjat?

ELAINE: Domov hočem!

BENJAMIN: Najprej bi se rad pogovoril s tabo.

ELAINE: Benjamin, prosim te.

BENJAMIN: Bi prosim nehala jokati?

ELAINE: Ne, ne bi.

BENJAMIN: Lahko vsaj poskusiš?

ELAINE: Ne.

BENJAMIN: Skrajno mučno je to. Bi rada šla?

ELAINE: Ne.

BENJAMIN: Prej si pa rekla, da bi.

ELAINE: Premislila sem si.

BENJAMIN: Greva ven.

ELAINE: Ti si me pripeljal sem, Benjamin. In če nimaš nič proti, bom jaz zdaj tukaj odjokala svoje.

BENJAMIN: Hočem, da veš, kako zelo se sovražim.

ELAINE: Me veseli, da te meni ne bo treba.

BENJAMIN: Zadnje čase imam zelo težko obdobje.

ELAINE: Moje sožalje.

BENJAMIN: Moje življenje je totalno sranje.

ELAINE: Tvoje življenje je kaj?

BENJAMIN: Sranje.

ELAINE: Kako lahko rečeš kaj takega?

BENJAMIN: Zato, ker tako mislim.

ELAINE: Da je življenje sranje?

BENJAMIN: Moje življenje v celoti, ja.

ELAINE: Potem se mi pa prav smiliš.

BENJAMIN: Samemu sebi se smilim.

ELAINE: Ne morem verjeti, da sedim za mizo z nihilistom. Prav lepijo se name, ti nihilisti. Jaz pa nihiliste sovražim. Za vse na svetu bi se jim rada izognila.

BENJAMIN: Ti se me kar izogibaj, ni problema.

ELAINE: Si kdaj bral *The Fountainhead* od Ayn Rand?

BENJAMIN: Ne.

ELAINE: Si kdaj videl Mono Liso?

BENJAMIN: Ne.

ELAINE: No, jaz pa.

BENJAMIN: Vem.

ELAINE: Na svetu je toliko čudovitih stvari. Kako lahko sediš tukaj in govoriš, da je življenje sranje?

BENJAMIN: Dobre izobrazbe sem bil deležen.

ELAINE: Potem pa bodi hvaležen. V Alabami živijo ljudje, ki se borijo za pravico do izobrazbe. S policijo se spopadajo zaradi pravice do dobre izobrazbe. Misliš, da oni mislijo, da je življenje čisto sranje?

BENJAMIN: Zelo verjetno.

ELAINE: V Saigону se je ravnokar zažgal neki menih ...

BENJAMIN: Ej, čakaj malo.

ELAINE: Življenje je dragoceno, Benjamin. Kako si drzneš? Kako si drzneš sedeti tukaj in govoriti, da je življenje sranje? Pri tem, da imaš toliko vsega. In ko lahko zelo verjetno dobiš vse, kar hočeš?

BENJAMIN: Ti imaš rada svoje življenje?

ELAINE: Jaz svoje življenje *ljubim*. A ti pa svojega ne?

BENJAMIN: Včasih sem najbrž ga. Ko sem bil majhen.

ELAINE: Kaj je bilo pa potem?

BENJAMIN: Ni mi vračalo ljubezni.

ELAINE: Veš kaj, Benjamin, nič ni popolno. Jaz bi tudi rajši imela lepši nos. Pa to si tudi želim, da moja mama ne bi toliko pila. Želim si, da ne bi nikoli padla z drevesa in si zlomila palca, ker mi zdaj nagaja, da verjetno nikoli ne bom mogla tako dobro igrati violine, kot si želim; kar je pa tudi edino, kar je za en drek, Benjamin. Sranje je, če pustiš, da se ti stvari naberejo. Nebesa so v detajlih, je nekdo rekel. Mislim, da Robert Frost. *Striptizeta se vrne, ko odpleše svojo točko v sobi zadaj. Pobere ogrinjalo, ki ga je prej odvrгла blizu Elaine.*

ELAINE: Zelo lepe prsi imate.

Striptizeta pogleda Elaine in Elaine pogleda njo.

STRIPTIZETA: Hvala.

ELAINE: Se opravičujem, ker sem prej zajokala.

STRIPTIZETA: Jaz se opravičujem, ker sem te spravila v jok.

Pogleda še Benjamina, nato spet Elaine.

STRIPTIZETA: A z njim pa kavsaš tako malo za vajo?

Elaine se zasmeje in to presenetljivo glasno.

Striptizeta se nasmehne.

STRIPTIZETA: Okej, punči.

Odide. Elaine nadaljuje pogovor z Benjaminom.

ELAINE: Kako je prijazna.

BENJAMIN: Prijazna?

ELAINE: Prijazni ljudje. Z mojo cimro Diane sva bili tudi v enem lokalu, a veš? In pride naenkrat noter tip s kožo na vrvici in izkaže se, da ima kožo na vrvici zato, ker so ga prejšnji dan vrgli ven, ker je pripeljal noter psa na vrvici. Poanta je pa zdaj v tem, da je Diane ravno vstala in hotela oditi, ko je zagledala tipa, ki je stopil noter s kožo, in se je usedla nazaj in rekla: »No, če je pa zdaj koža tukaj, bom pa pojedla sladico.« Vidiš, zaradi tega imam tako rada Diane. Ker če razmišljaš tako, opaziš ne samo veliko več koz, ampak dobiš tudi sladico. Misliš, da bo ta še kaj plesala?

BENJAMIN: Po mojem ne.

ELAINE: Potem pa pojdiva!

Plane kvišku. Benjamin ji sledi.

Imaš avto?

BENJAMIN: Ne.

ELAINE: Fino. Tako rada imam taksije. A ti jih pa nimaš? Pa taksiste? Po mojem so taksisti v glavnem sami padli angeli.

Benjamin jo poljubi.

ELAINE: Zakaj si pa to naredil?

BENJAMIN: Tvoja usta. Zelo lepa so.

ELAINE: Ne, niso.

BENJAMIN: Taka kot od Mone Lise.

ELAINE: Ne serji.

Benjamin se zasmeje.

BENJAMIN: Ne serji?

ELAINE: Da me ne bi slučajno še enkrat.

BENJAMIN: Ti nisem všeč?

ELAINE: Srčkan si, Benjamin, ampak nekam mrk.

BENJAMIN: Srčkan?

ELAINE: In absolutno preresen.

BENJAMIN: Ampak srčkan?

ELAINE: Ja.

BENJAMIN: Kako to misliš?

ELAINE: Pojma nimam, kako.

BENJAMIN: Kot koza?

ELAINE: Mogoče.

BENJAMIN: Bi šla mogoče še kam na sladico?

ELAINE: O, ne še, ne še, Benjamin.

Nasmehne se. Luč zamira.

Sedmi prizor

Dnevna soba Robinsonovih. Vhodna vrata in stopnice. Benjamin čaka, videti je precej živčen in drzen hkrati, okoli prsta vrti avtomobilske ključe. Gospa Robinson vstopi hitreje, kot je nameravala. Hladna tišina.

BENJAMIN: Gospa Robinson, upam, da mi ne boste zamerili, če vam povem, da ste po mojem malo preveč melodramatični. Elaine in jaz se greva samo malo peljat. Mislim, da to nikakor ne napoveduje kake večje krize, ki bi terjala kakršno koli stopnjo ogorčenja.

GOSPA ROBINSON: Obrni se in odkorakaj iz naše hiše, Benjamin. Sedi v avto in se odpelji.

BENJAMIN: Kaj točno hočete reči, gospa Robinson?

GOSPA ROBINSON: To, da je ne smeš nikoli več videti. Sem se dovolj jasno izrazila?

BENJAMIN: Ste se, ja.

GOSPA ROBINSON: No, potem je zadeva zaključena.

BENJAMIN: Ne, ni, ker vas nikakor ne mislim ubogati, gospa Robinson.

GOSPA ROBINSON: Benjamin, če misliš ...

BENJAMIN: Zakaj mi raje naravnost ne poveste, kaj imate proti, namesto da ...

GOSPA ROBINSON: Elaine je zelo preprosta punca. Ljubka, nekomplcirana in absolutno iskrena. In popolnoma odkrita. Ti, Benjamin, pa nisi nič od tega. Ti si vse mogoče, ampak vse skupaj pa ni vredno prebite pare.

BENJAMIN: Ob kateri uri ponavadi vstane?

GOSPA ROBINSON: Mislim, da ni nobene potrebe, da bi te to skrbelo.

BENJAMIN: Jaz pa mislim, da je. Mislim, da sva zmenjena, in mislim, da me pričakuje.

GOSPA ROBINSON: Vse skupaj lahko naredim izredno neprijetno.

BENJAMIN: Na kakšen način pa?

GOSPA ROBINSON: Pripravljena sem ji povedati, kar ji moram, samo da bi jo odgnala od tebe. Pavza.

BENJAMIN: Ne verjamem.

GOSPA ROBINSON: Ti mi kar verjemi.

BENJAMIN: Ne verjamem.

GOSPA ROBINSON: Bi rad videl?

BENJAMIN: To ste pripravljeni narediti? Gospa Robinson, prosim vas, da tega ne naredite. Prosim, ne naredite tega.

GOSPA ROBINSON: Pojdi domov, takoj.

BENJAMIN: Prosim, ne uničite tega. Lepo vas prosim, da mi ne uničite tega.

GOSPA ROBINSON: Ne uničim?

BENJAMIN: Prosim.

GOSPA ROBINSON: Česa naj ne uničim?

Benjamin povesi glavo.

GOSPA ROBINSON: Si zaljubljen, Benjamin? Kako si upaš? Pa ne, da si res tako nespodoben?

Pride Elaine v kopalnem plašču.

ELAINE: Benjamin?

GOSPA ROBINSON: Elaine, pojdi nazaj gor.

ELAINE: Kaj pa ti tako zgodaj tukaj?

BENJAMIN: Tak krasen dan je. Se ne bi šla malo peljat?

ELAINE: Nisem še oblečena.

GOSPA ROBINSON: Pojdi nazaj gor, Elaine.

BENJAMIN: Obleci se, tukaj te bom počakal.

GOSPA ROBINSON: Benjamin ravno odhaja.

BENJAMIN: Ne, ne odhaja. Ne odhajam.

ELAINE: Je kaj narobe?

BENJAMIN: Tukaj te bom počakal.

GOSPA ROBINSON: Benjamin se ne počuti dobro.

BENJAMIN: Zelo dobro se počutim.

ELAINE: Ne razumem.

BENJAMIN: Obleci se, Elaine.

GOSPA ROBINSON: Nasvidenje, Benjamin.

ELAINE: Bi mi že kdo povedal, kaj se dogaja? Mama?

Pogleda mama. Tudi Benjamin jo pogleda.

Gospa Robinson pogleda Benjamin, potem pa spet svojo hčerko. Preden utegne kaj reči, spregovori Benjamin.

BENJAMIN: Elaine, nekaj ti moram povedati.

GOSPA ROBINSON: Benjamin.

BENJAMIN: Razmerje imam. Razmerje imam s starejšo žensko.

ELAINE: Zakaj mi zdaj to govoriš?

GOSPA ROBINSON: Obleci se, Elaine.

BENJAMIN: S poročeno žensko.

GOSPA ROBINSON: Benjamin čaka, da te bo lahko malo zapeljal naokoli.

BENJAMIN: Hočem, da veš.

ELAINE: Ja, hvala ti. Obleč se grem.

Nameri se, da bo šla, potem pa se ustavi kot vkopana. Počasi se obrne proti materi in Benjaminu.

O mojbog.

GOSPA ROBINSON: Elaine ...

ELAINE: O mojbog.

BENJAMIN: Elaine, poslušaj.

ELAINE: O moj bog, Poberi se.

BENJAMIN: Elaine ...

ELAINE: Bi se prosim ...? O moj bog, O moj bog.

Bi se prosim pobral od tukaj? O moj bog.

BENJAMIN: Naj pridem raje malo pozneje?

Elaine ga pogleda. Benjamin odide. Elaine pogleda mamo. Gospa Robinson kolena počasi kleknejo in se sesede na tla. Elaine gre po led in ročni mešalnik, mami zmeša koktajl z vodko in ji ga odnese. Elaine se vrne po mešalnik in ostanek natoči sebi. Kozarec je napol prazen, zato dolije vodko do vrha. Usede se nasproti materi. Gospa Robinson je še nikoli ni videla, da bi pila alkohol. Elaine še nikoli ni pila. Elaine spiije koktajl v dveh dolgih požirkih. Osvetlitev se spremeni v večerno svetlobo.

Osmi prizor

Pozneje. Elaine in gospa Robinson sta precej pijani.

GOSPA ROBINSON: 'Laine.

ELAINE: Ne ... ne grem.

GOSPA ROBINSON: Pojdi spat.

ELAINE: ... Ne.

Pavza.

Mami?

GOSPA ROBINSON: Mhm?

ELAINE: Tako te imam rada.

GOSPA ROBINSON: Jaz pa tebe.

ELAINE: Ja, pa ja!

GOSPA ROBINSON: Ja, te imam.

ELAINE: Ne verjamem.

GOSPA ROBINSON: Na svoj način, a je prav? 'Laine ...

ELAINE: Da se ne bom pobruhala po bluzi.

GOSPA ROBINSON: Ne se.

ELAINE: Ne.

GOSPA ROBINSON: Se ne boš?

ELAINE: Ne.

GOSPA ROBINSON: Ne se.

ELAINE: Ne, ne bom se.

GOSPA ROBINSON: Ne bom se opravičila.

ELAINE: Gnusno.

GOSPA ROBINSON: Saj sem ti rekla.

ELAINE: Mmmmmng.

GOSPA ROBINSON: ... Mi verjameš?

ELAINE: Mm.

GOSPA ROBINSON: Ugh.

Elaine se maje na vseh štirih.

GOSPA ROBINSON: Ne na tepih.

ELAINE: Ne bom.

GOSPA ROBINSON: Dol s tepiha. Obrni glavo.

Elaine se prevrne na hrbet. Zajoka.

ELAINE: On je grozen. Vse je grozno. Zakaj so vsi tako grozni?

GOSPA ROBINSON: Sem jaz grozna?

ELAINE: Ja.

GOSPA ROBINSON: Nisem.

ELAINE: Nnn. Kaj pa si?

GOSPA ROBINSON: Zdolgočasena. Men je dolgcajt.

Res nisem hotela tega, saj ti pravim. On je hotel.

ELAINE: Mhmp. Hm.

Usede se.

Bruhala bom.

GOSPA ROBINSON: Ne na moj tepih! V svojo kiklo!

ELAINE: To krilo imam najraje.

GOSPA ROBINSON: Grozno je. Sploh ti ne paše.

ELAINE: Je že v redu. V redu je. Nočem bruhati.

GOSPA ROBINSON: Ti se sploh ne znaš obleči.

Nikoli se nisi znala.

ELAINE: Soba se pa kar vrti, vrti, vse okoli mene se vrti.

GOSPA ROBINSON: To je ... ne, ne, to so tiste ta male mišice. V očeh. Sprostiti jih moraš, ta male mišice.

ELAINE: Mmm?

GOSPA ROBINSON: V kotičkih oči. Sprosti oči pa gor poglej.

ELAINE: Ojoj ...!

GOSPA ROBINSON: Tako, ja. Same grejo gor, tako da jih kar pusti, pa bojo ostale gor.

ELAINE: Mmmhah.

GOSPA ROBINSON: Sprosti se pa bojo šle gor in tam tudi ostale. Mmm?

ELAINE: Ja.

GOSPA ROBINSON: Pa soba se bo tudi nehala vrteti.

ELAINE: Ja.

GOSPA ROBINSON: Mmm?

ELAINE: Mmm.

GOSPA ROBINSON: Samo en majhen nasvet.

ELAINE: Jebi se.

GOSPA ROBINSON: Zdaj moraš biti čisto pri miru.

ELAINE: Pa kam gre ljubezen?

GOSPA ROBINSON: Ljubezen?

ELAINE: Kam gre vse?

GOSPA ROBINSON: Ko si bila majhna, sem te imela zmeraj strašno rada.

ELAINE: Ko sem bila majhna, ja ... Tako da se jaz nič ne spomnim, ampak če ti tako praviš.

GOSPA ROBINSON: Res sem te imela rada.

ELAINE: Ne spomnim se. Kaj pa zdaj, ko sem velika? Me imaš zelo rada? Pogledaj me, velika sem, me imaš kaj rada? Po mojem me nimaš.

GOSPA ROBINSON: O, pa te imam.

ELAINE: Nimaš me. Ljubezen je vse manjša in manjša, dokler je sploh ni več. Ta je pa že čisto izgnila.

GOSPA ROBINSON: Imaš ti mene rada?

ELAINE: Ne. Ne več. Imaš ti rada očija?

GOSPA ROBINSON: Ne.

ELAINE: A vidiš?

GOSPA ROBINSON: Tisto je že zdavnaj nekam šlo, pa ne vem, kam.

ELAINE: Ja, kam je šlo?

GOSPA ROBINSON: Ko sem spoznala tvojega očeta, mi je zmeraj pel. Kadar sva se zapeljala kam, kar kam, z avtom, je zmeraj pel. Krasno je znal peti. Res odlično. Kot Sinatra. Ista tonaliteta. Ne pa isti obseg. Višin ni imel. Jaz sem ga imela strašno rada. Kadar je pel. *In the wee small hours*. Vse mogoče popevke, ki jih ni znal zapeti do konca. Popevke brez visokih tonov na koncu, ker jih ni dosegel. Saj veš, katere mislim, tiste res ta visoke. Tiste, ja. V šoli sem imela prfoksa, ki je vodil zbor. Pa klavir in oboo pa vse ostalo, predvsem pa zbor. Tako da vem, kako je treba peti, ker, veš, ljudje mislijo, da morajo vdihniti, ko gre melodija gor ... Me razumeš? Ti pa si moraš predstavljati, da poješ na not, ne na gor, ne na ven, ampak na not, pa dosežeš tudi visoke tone. La la la la ...

ELAINE: La la la la la la ...

GOSPA ROBINSON: La la ... la la.

ELAINE: La la!

GOSPA ROBINSON: Tako. A vidiš? Tako. Nekega večera. V avtu. Jaz sem ga naučila. Naučila sem ga, kako naj jih zapoje. Mu je bilo tako jasno. Kako se jih zapoje. Najvišje. Celo oktavo. *Zapoje delček Sinatrove popevke*. Vse tiste pesmi, ki jih je zmeraj pel ... ki jih je *hotel* peti ... kar naenkrat jih je lahko zapel. Pa še nekaj, veš? Nikoli več mi ni pel.

ELAINE: Jaz ga nisem nikoli slišala peti.

GOSPA ROBINSON: Saj tudi ni.

ELAINE: Jaz bom imela večno ljubezen.

GOSPA ROBINSON: Ha.

ELAINE: Ne ti zdaj meni *ha*.

GOSPA ROBINSON: Nikoli je ne boš našla, ljubica.

ELAINE: Bom, ja.

GOSPA ROBINSON: Pa če jo boš še tako iskala.

ELAINE: Saj tega se ne išče. Ravno v tem je štos. Vsak je.

GOSPA ROBINSON: Vsak je kaj?

ELAINE: Vreden ljubezni.

GOSPA ROBINSON: Ha.

ELAINE: Ne, v tem je štos. Razumeš? Da ne iščeš, v tem je štos. Štos je ... štos je ... Da izbereš. A kapiraš?

GOSPA ROBINSON: Tako mlada.

ELAINE: Ljubezen je v tebi, ti pa samo izbereš.

GOSPA ROBINSON: Kogarkoli, razen Benjamina. *Elaine se zakrohota. Gospa Robinson tudi.*

Obe se smejeta.

GOSPA ROBINSON: Razen Benjamina.

ELAINE: Razen Benjamina. *Kogarkoli*, razen Benjamina.

Luč za mirno.

Deveti prizor

Trata pred hišo Braddockovih. Gospod Braddock stoji pred hišo. Benjamin stopi skozi vhodna vrata s kovčkom v roki.

BENJAMIN: Oče?

OČE: Mh?

BENJAMIN: Oče?

OČE: Prosim?

BENJAMIN: Poročil se bom z Elaine Robinson.

OČE: Ti se žališ?

BENJAMIN: Ne.

OČE: Po mamó grem. Počakaj tukaj.

Odide. Benjamin si obleče suknjič. Oče se vrne z mamó.

MAMA: Kaj je?

OČE: Ben?

BENJAMIN: Poročil se bom z Elaine Robinson.

MAMA: O, Ben!

OČE: Ha, ha!!!

MAMA: O, Ben!

OČE: Ben in Elaine se bosta poročila.

MAMA: O, Ben, meni gre kar na jok.

Mama ga objame.

OČE: Zdaj ga pa spusti, spusti ga.

Mama ga drži za roko.

OČE: No, da slišimo celo zgodbo. Sta že določila datum?

BENJAMIN: Ne.

OČE: Si Robinsonovima že povedal?

BENJAMIN: Ne.

OČE: Potem jih pa pokličimo.

BENJAMIN: Ne.

MAMA: O, Ben.

OČE: Ben ... midva sva ... midva sva navdušena.

BENJAMIN: Mislim, da vama moram povedati, da Elaine še ne ve.

OČE: Česa ne ve?

BENJAMIN: Da se bova poročila.

OČE: Prosim?

BENJAMIN: Pred eno uro sem se odločil.

OČE: Ne da bi se pogovoril z njo?

BENJAMIN: Ja.

OČE: Pisal si pa ji?

BENJAMIN: Ne.

OČE: Poklical si jo?

BENJAMIN: Ne.

OČE: Poslušaj, Ben, jebenti, zakaj naju pa potem vznemirjaš, če je nisi še niti zasnubil?

BENJAMIN: Danes se bom odpeljal v Berkeley.

OČE: Da jo boš zasnubil?

BENJAMIN: Ja.

OČE: Malo prismojeno se mi zdi tole.

BENJAMIN: Preselil se bom tja.

OČE: Za stalno?

BENJAMIN: Ja.

MAMA: Za *stalno*?

OČE: Čakaj zdaj malo, jebenti. Ona je v Berkeleyju, kjer končuje študij, ti se pa misliš preseliti tja?

BENJAMIN: Ja.

OČE: Preselil se boš in nadlegoval ubogo punco, ker nimaš kaj boljšega početi?

BENJAMIN: Ljubim jo.

OČE: Pa saj jo komaj poznaš, Ben. Kako veš, da se hoče poročiti s tabo?

BENJAMIN: Saj se noče.

OČE: Noče se?

BENJAMIN: Prepričan sem, da se najprej ne bo hotela.

MAMA: Ben, pa si ji ti všeč?

BENJAMIN: Ne.

OČE/MAMA: Ne?

BENJAMIN: Sovraži me.

MAMA: O, Ben.

Tema.

DRUGO DEJANJE

Prvi prizor

Podstrešna soba. Penzion v Berkelyju. Večer. Benjamin drži vrata odprta, Elaine stoji na pragu.

ELAINE: Benjamin, zakaj si tukaj?

BENJAMIN: Greš noter?

ELAINE: Hočem vedeti, kaj delaš v Berkelyju.

BENJAMIN: Bi čaj? Imam čaj.

ELAINE: Hočem vedeti, zakaj me zalezuješ?

BENJAMIN: Saj te ne.

ELAINE: Na kampusu te videvam. Potuhneš se v vežo. Na avtobusu se skriješ za revijo.

BENJAMIN: Saj sem se nameraval pogovoriti s tabo.

ELAINE: Čele dneve me zasleduješ.

BENJAMIN: Res ne bi šla naprej?

ELAINE: Ne.

BENJAMIN: Zakaj ne?

ELAINE: Ker nočem biti v istem prostoru s tabo. No, zakaj si prišel sem?

BENJAMIN: Začasno pač živim tukaj. Saj se mi je zdelo, da te bom mogoče srečal. Če se prav spomnim, tukaj študiraš, a ne?

ELAINE: Si se zaradi mene preselil?

BENJAMIN: Ne.

ELAINE: Sigurno ne?

BENJAMIN: Ne vem.

ELAINE: A si se?

BENJAMIN: Kaj misliš?

ELAINE: Mislim, da ja.

BENJAMIN: Slučajno pač živim v Berkelyju. Rahlo sem se naveličal živeti pri starših. Prišežem, da sem se nameraval oglasiti pri tebi in ti izraziti svoje spoštovanje, ampak nisem čisto dobro vedel, kaj si v bistvu misliš o meni po tistem incidentu s tvojo mamo, ki je bil vsekakor huda napaka z moje strani, nikakor pa ne tako huda, da bi morala, tako vsaj upam, trajno spremeniti svoja čustva do mene. *Elaine stopi v sobo, zaloputne vrata za sabo.*

ELAINE: Benjamin, ti si edini človek na svetu, ki ga ne želim nikoli več videti. Nikjer v svoji bližini te ne maram. Hočem, da odideš in se nikoli več ne vrneš.

Benjamin dvigne roke pred obraz.

Obljubi mi, da boš šel.

BENJAMIN: Elaine ...

ELAINE: Obljubi mi.

BENJAMIN *nekaj časa zre vanjo:* Prav.

ELAINE: Spakiraj in še danes odpotuj.

BENJAMIN: Prav!

ELAINE: Mi obljubiš?

BENJAMIN: Prav!

Pade na kolena, drži se za glavo.

ELAINE: Adijo, Benjamin.

BENJAMIN *sope v dlani:* Ljubim te!!!

ELAINE: Kaj me?

BENJAMIN: Ljubim te! Ljubim te in nič ne morem proti temu, zato te na kolenih prosim, da mi oprostiš, kar sem naredil. Tako zelo te ljubim, da sem čisto preplašen že ob sami misli, da te bom mogoče videl, vsakič ko bom stopil skozi ta vrata. Popolnoma nemočen in obupan in izgubljen in nesrečen sem, zato te prosim, da pozabiš, kar sem naredil, prosim te, Elaine, o bog, Elaine, ljubim te, prosim, pozabi, kar sem naredil, Elaine, ljubim te. Ljubim te. Pozabi, kar sem naredil. Prosim, pozabi, kar sem naredil, Elaine, ljubim te.

ELAINE: Ne, ne bi rekla, da me.

BENJAMIN: Ja, pa te.

ELAINE: Kako me lahko ljubiš, Benjamin, če si pa tako poln sovraštva?

BENJAMIN: Poln sovraštva?

ELAINE: Zakaj bi sicer naredil, kar si?

BENJAMIN: Kaj to?

ELAINE: Kako bi sicer lahko posilil mojo mamo?

BENJAMIN: Prosim?

ELAINE: Očitno je v tebi toliko sovraštva.

BENJAMIN: Posilil tvojo mamo?

Elaine zajoka.

BENJAMIN: Si rekla 'posilil'?

ELAINE: Tako rekoč 'posilil', ja.

BENJAMIN: To ti je rekla?

ELAINE: Hočem, da najkasneje jutri zjutraj odpotuješ.

BENJAMIN: Ne!

Požene se med Elaine in vrata.

ELAINE: Ne dotikaj se me.

BENJAMIN: Saj se te ne.

ELAINE: Potem se pa umakni od vrat.

BENJAMIN: Kaj je rekla? Povej mi, kaj je rekla?

ELAINE: Zakaj?

BENJAMIN: Ker ni res.

ELAINE: Rekla je, da si jo tako rekoč posilil.

BENJAMIN: Kar pa ni res.

ELAINE: Res pa je, da si spal z njo?

BENJAMIN: Ja.

ELAINE: No, prav, umakni se zdaj od vrat.

BENJAMIN: Kaj je rekla?

ELAINE: Da si jo zvelkel v hotelsko sobo in ...

BENJAMIN: Da sem jo zvelkel?

ELAINE: ... in jo pripravil do tega, da je

omedlela, in jo posilil.

BENJAMIN: Kaj da sem jo? Omamil? Zvelkel v peto nadstropje in jo omamil?

ELAINE: Tako rekoč, ja.

BENJAMIN: To, da sem jo?

ELAINE: Bi zdaj šel prosim?

BENJAMIN: Niti slučajno ni bilo tako.

ELAINE: Jaz zdaj grem. Moram.

BENJAMIN: Moji starši so priredili zabavo zame, ko sem se vrnil s faksa. Tvoja mama je prišla v mojo sobo.

ELAINE: Ne mislim poslušati tega.

BENJAMIN: Prosila me je, naj ji odpnem obleko.

ELAINE: Lahko zdaj grem, prosim?

BENJAMIN: Slekla se je. Do golega. Stala je popolnoma naga in rekla ...

Elaine zavrešči. Dolg in histeričen krik.

Benjamin otrpne. Elaine se pomiri. Benjamin ji prinese stol. Prinese ji tudi kozarec vode.

Elaine ga spiže.

ELAINE: Kaj si pa mislil, da se bo zgodilo?

BENJAMIN: Prosim?

ELAINE: Ko si prišel sem?

BENJAMIN: Ne vem.

Začne pakirati.

ELAINE: Enostavno si kar prišel?

BENJAMIN: Pripeljal sem se. Rezerviral mizo v restavraciji.

ELAINE: Na večerjo si me nameraval povabiti?

BENJAMIN: Ja.

ELAINE: Kaj pa si naredil?

BENJAMIN: Nisem te povabil.

ELAINE: Vem.

BENJAMIN: Enostavno sem prišel. Najel to sobo. Malo bluzil naokrog. Ti napisal par pisem.

ELAINE: Ljubezenskih?

BENJAMIN: Ne spomnim se.

ELAINE: Kaj boš pa zdaj?

BENJAMIN: Ne vem.

ELAINE: Kam boš šel?

BENJAMIN: Ne vem.

ELAINE: Kaj misliš početi?

BENJAMIN: Si gluha?

ELAINE: Prosim?

BENJAMIN: Ne vem, kaj bom počel.

ELAINE: Mislim, a boš šel na avtobus, ali kaj?

BENJAMIN: Pa kaj te zdaj skrbi zame?

ELAINE: Zaradi mene si prišel sem. Življenje si si zakompliciral zaradi mene, zdaj pa odhajaš zaradi mene. Odgovornost hočeš pa naprtiti meni. Ne bi rada, da bi zaradi mene pijan obležal v kakem jarku.

BENJAMIN: Hočeš, da še malo ostanem?

ELAINE: Hočem, da narediš točen načrt, preden greš, potem pa hočem, da greš.

BENJAMIN: Nobenih načrtov nimam.

ELAINE: Potem se pa že enkrat odloči.

BENJAMIN: Prosim?

ELAINE: Se ne moreš odločiti?

BENJAMIN: Ne.

ELAINE: Potem si pa kaj izmisli.

BENJAMIN: Lahko bi šel v Kanado?

ELAINE: Bi šel rad v Kanado?

BENJAMIN: Ne.

ELAINE: Misliš, da jaz lahko študiram takole?

Misliš, da lahko razmišljam, če si tukaj?

BENJAMIN: Ti samo reci, naj grem, pa bom šel.

ELAINE: Ta semester imam ogromno dela.

BENJAMIN: Samo to mi prosim reci, naj grem.

ELAINE: A si zmešan?

BENJAMIN: Prosim?

ELAINE: Mislim, kaj hudiča naj ti pa rečem?

BENJAMIN: Ne vem.

ELAINE: Res ne vidiš, kaj čutim?

BENJAMIN: A potem naj grem?

ELAINE: Res ne vem, zakaj bi ostal.

BENJAMIN: Saj, zakaj?

ELAINE: Ja.

BENJAMIN: No, prav. Je to vse, kar bi mi rada povedala?

Elaine gre k vratom.

ELAINE: Veš, kaj mi je dala za enajsti rojstni dan? Priročnik za barmane. Cel dan sem ji mešala koktajle.

BENJAMIN: Nenavadna ženska je.

ELAINE: A je privlačna?

BENJAMIN: Ja. Ne, v bistvu ni.

ELAINE: Kaj zdaj, je ali ni?

BENJAMIN: Ne vem.

ELAINE: Ne veš, ali je ali ni ali ne veš, kaj bi jaz rada slišala?

BENJAMIN: Oboje.

ELAINE: Kaj pa jaz?

BENJAMIN: Prosim?

ELAINE: Sem tako privlačna kot ona?

BENJAMIN: O, ja.

ELAINE: Zdaj pa res moram iti.

BENJAMIN: Bi se poročila z mano?

ELAINE: Kaj če bi se?

BENJAMIN: Poročila z mano. Bi se?

ELAINE: Poročila?

BENJAMIN: Ja.

ELAINE: Poročila?

BENJAMIN: Bi se?

ELAINE: Zakaj bi se pa poročila s tabo?

BENJAMIN: Mislim, da imava veliko skupnega.

ELAINE: Ja, to imava pa res.

BENJAMIN: To pomeni, da se boš?

ELAINE: Poročila s tabo?

BENJAMIN: Ja.

ELAINE: Ha. Ha ha ha. Joj, Benjamin, ti si pa res malo ...

BENJAMIN: A da sem?

ELAINE: Ja, samo ne vem, kaj. Zakaj bi se rad poročil z mano?

BENJAMIN: Tako čutim. Čutim, da bi se midva morala poročiti.

ELAINE: Kaj pa, kaj čutim jaz?

BENJAMIN: Kaj čutiš?

ELAINE: Zmedo.

BENJAMIN: Me imaš kaj rada?

Elaine posmrka.

Me imaš?

ELAINE: Imam, ja.

BENJAMIN: Potem se pa poročiva.

ELAINE: Si predstavljaš moje starše?

BENJAMIN: Misliš tvojo mamo?

ELAINE: Mislim mojega očeta.

BENJAMIN: Po mojem bi bil zelo vesel.

ELAINE: Kaj pa, če bo izvedel, kaj je bilo?

BENJAMIN: Ne bo.

ELAINE: Kaj pa, če bo?

BENJAMIN: Se bom pač opravičil. Povedal mu bom, da je bila tisto zelo neumna, zelo trapasta napaka, on pa bo rekel, da je malo razočaran nad mano, ampak da je že v redu, če je zadeva zdaj končana. Pa bo.

ELAINE: Kako si ti naiven.

BENJAMIN: Pa kaj so važni tvoji starši? Nič niso važni, najini starši. Midva sva važna. Imaš še kakšne druge zadržke?

ELAINE: Imam, ja.

BENJAMIN: Katere pa?

ELAINE: Premlada sva za poroko. Prej je treba početi še kaj drugega.

BENJAMIN: Kaj pa?

ELAINE: *Iti kam. V Azijo. V Afriko. Videti druge kraje, druge ljudi.*

BENJAMIN: Elaine, mene prav nič ne mika, da bi skakal po svetu in buljil v kmete. Imaš še kakšne druge zadržke?

ELAINE: Si pomislil, da je treba neke živeti in hoditi vsak dan v trgovino kupovat hrano?

BENJAMIN: Jasno, da sem.

ELAINE: Ne, nisi.

BENJAMIN: Misliš, katero vrsto kosmičev bi kupila, pa to?

ELAINE: Ja.

BENJAMIN: Ne, nisem.

ELAINE: Zakaj pa ne? To je ena od stvari, o katerih bi moral razmišljati, Benjamin, in po mojem bi se je naveličal po približno dveh dneh.

BENJAMIN: Tebe se pa že ne bi naveličal, a ne, da ne?

ELAINE: Po mojem bi se me.

BENJAMIN: Ne, se te ne bi.

ELAINE: Jaz nisem tisto, kar misliš, da sem, Benjamin. Jaz sem ena popolnoma običajna ženska. Nisem ne zelo pametna ne glamurozna ne kaj podobnega.

BENJAMIN: Pa kaj?

ELAINE: Zakaj jaz?

BENJAMIN: Tako pač je. Čisto inteligentna si. Pa fantastično izgledaš.

ELAINE: Fantastično?

BENJAMIN: Jasno.

ELAINE: Ušesa mi preveč štrlijo, da bi lahko fantastično izgledala.

BENJAMIN: Ne, tvoja ušesa so fantastična.

ELAINE: Jaz ti ne bi bila zadosti, Benjamin.

BENJAMIN: To pa ni res.

ELAINE: Ti si intelektualec, jaz pa nisem.

BENJAMIN: Zdaj pa poslušaj ...

ELAINE: Ti se moraš poročiti s kakšno tako, da se boš lahko pogovarjal o politiki pa o zgodovini in umetnosti ...

BENJAMIN: Daj, bodi že tiho. A bi prosim ...

Hvala ti. Si me mogoče že kdaj slišala, da bi govoril kakšno tako sranje?

ELAINE: Ti si *diplomiral* iz takega sranja.

BENJAMIN: Pa si me že kdaj slišala, da bi o njem govoril?

ELAINE: O takšnem sranju?

BENJAMIN: Ja.

ELAINE: Ne, nisem.

BENJAMIN: Potem pa v redu. Mater, sovražim vse to. Potem praviš, da se boš poročila z mano?

ELAINE: Ne!

BENJAMIN: Zakaj ne?

ELAINE: Prvič, zato ne, ker še študiram, ti si pa brez denarja!

BENJAMIN: Preselil se bom sem. Začel bom poučevati.

ELAINE: Nisi rekel, da nočeš biti učitelj?

BENJAMIN: Saj nočem, ampak učim pa vseeno lahko.

ELAINE: Nimaš pravega odnosa do tega. Učiteljji bi morali biti inspirativni.

BENJAMIN: To je mit.

ELAINE: A da je?

BENJAMIN: O, ja.

ELAINE: Ne, ni.

BENJAMIN: Še kakšen zadržek?

ELAINE: Ogromno jih imam.

BENJAMIN: Začni z glavnimi.

ELAINE: Prav. Otroci?

BENJAMIN: Otroci?

ELAINE: Si želiš otroke? Zato, ker jaz si jih zelo želim.

BENJAMIN: Saj jaz si jih tudi.

ELAINE: Oh, daj no.

BENJAMIN: Ja, si jih.

ELAINE: Ne, si jih ne.

BENJAMIN: Jebenti, Elaine. Želim si otroke! S tabo! Trojčke! Rad bi, da me pod sabo pokoplje velikanski kup pleníc!
Elaine se zasmje.

Resno mislim. Poročiva se.

ELAINE: Benjamin.

BENJAMIN: Prosim?

ELAINE: Ne razumem, zakaj se ti zdim tako privlačna?

BENJAMIN: Ker enostavno si.

ELAINE: Ampak ... ne, ne razumem.

BENJAMIN: Česa ne razumeš?

ELAINE: Zato ne razumem, ker si naravnost genialen.

BENJAMIN: Elaine, ne začenjaj spet. Resno mislim.

Elaine prikima. Benjamin jo prime za roko.
No, a se bova poročila?

ELAINE: Če bi se res tako rad poročil z mano, zakaj me pa potem enostavno ne ... odvedeš od tukaj?

BENJAMIN: No, prav, te pa bom. Zjutraj si bova dala pregledati kri, potem te bom pa enostavno odvedel.

ELAINE: Ampak ne bo šlo. Hočem reči, jaz ne bom šla. Najprej bom morala do Carla.

BENJAMIN: Do kakšnega Carla?

ELAINE: Najprej bom morala govoriti s Carlom.

BENJAMIN: Kdo je Carl?

ELAINE: Fant, ki sem ga spoznala prejšnji semester. Carl Smith.

BENJAMIN: Ja, in? Kaj ima on pri tem?

ELAINE: Rekla sem mu, da se bom mogoče poročila z njim.

BENJAMIN: Prosim?

ELAINE: Vprašal me je, če bi se poročila z njim, in jaz sem mu rekla, da mogoče.

BENJAMIN: Elaine ...

ELAINE: Kaj?

BENJAMIN: Zakaj, jebenti, mi pa tega nisi povedala?

ELAINE: Saj ti zdaj povem.

BENJAMIN: Zdaj? Zdaj mi to poveš?

ELAINE: Kdaj pa naj bi ti? Prej pa to res ni bila tvoja stvar.

BENJAMIN: O mater, Elaine, koliko jih je pa to že naredilo?

ELAINE: Kaj pa? Me zasnilo?

BENJAMIN: Ja.

ELAINE: Ne vem.

BENJAMIN: Hočeš reči, da več kot en?

ELAINE: Več, ja.

BENJAMIN: Koliko?

ELAINE: Ne vem.

BENJAMIN: Bi se mogoče lahko spomnila? Šest? Sedem?

ELAINE: Približno toliko.

BENJAMIN: Me zafrkavaš?

ELAINE: Ne.

BENJAMIN: Hočeš reči, da te je šest ali sedem moških dejansko že zasnilo?

ELAINE: Pa kaj to tebe briga?

BENJAMIN: Mislim, da me zelo. Kdaj te je zasnil? Tisti na avtobusu je bil on?

ELAINE: Na katerem avtobusu?

BENJAMIN: Na avtobusu v živalski vrt.

ELAINE: Sledil si mi v živalski vrt?

BENJAMIN: Ne, ker mi je avtobus odpeljal pred nosom. Kdaj te je zasnil? Tisti dan? Mater, tisti dan te je zasnil, a ne? Kje te je zasnil? V živalskem vrtu?

ELAINE: Benjamin, zakaj se tako razburjaš?

BENJAMIN: V živalskem vrtu te je zasnil. Meni je avtobus odpeljal, on te je pa zasnil pri kletki z opicami ali tam nekje. Je pokleknil? Upam, da ni pokleknil. Je, a ne, da je? Kaj je rekel?

ELAINE: Benjamin ...

BENJAMIN: Kaj je rekel?

ELAINE: Rekel je, da se mu zdi, da bi bila midva lahko prekleto dober tim.

BENJAMIN: Ah!

ELAINE: Kaj?

BENJAMIN: To je rekel?

ELAINE: Benjamin, kaj je s tabo?

BENJAMIN: Kaj je on? Študent?

ELAINE: Medicine. V zadnjem letniku.

BENJAMIN: In on je pokleknil v živalskem vrtu in rekel ...

ELAINE: Ni bilo v živalskem vrtu, v njegovem stanovanju je bilo.

BENJAMIN: V njegovem stanovanju?

ELAINE: Ja.

BENJAMIN: Šla si v njegovo stanovanje?

ELAINE: Ja.

BENJAMIN: Ampak nisi pa ... hočem reči ... nisi, ne ...?

ELAINE: Ne, nisem prespala pri njem.
Benjamin se zasmeje.

BENJAMIN: Se pravi, da te je dobri stari Carl, medicinec v zadnjem letniku, odpeljal v svoje stanovanje in izustil veliko vprašanje, a je tako ...?

ELAINE: Benjamin, adjijo.

BENJAMIN: Je dal kakšno muziko gor?

ELAINE: Študirati moram.

BENJAMIN: Počakaj malo. Počakaj. Si bova dala jutri pregledati kri?

ELAINE: Ne.

BENJAMIN: Kaj pa pojutrišnjem?

ELAINE: Ne vem.

BENJAMIN: Se bova poročila.

ELAINE: Mogoče se bova, mogoče pa tudi ne.

Odide in zapre vrata za sabo. Benjamin se usede. Nenadoma se vrata spet odprejo. Elaine stopi v sobo, ga na vso moč poljubi in odpleše nazaj ven. Benjamin se zasmije.

Drugi prizor

Isto prizorišče. Jutro. Na vratih potrka. Benjamin hlastno odpre. Na vratih gospod Robinson. Vso noč je potoval. Videti je izmučen.

GOSPOD ROBINSON: Bi mi prosim ... Bi mi prosim povedal, zakaj si to naredil?

BENJAMIN: Ne, ne vem ... ne vem ...

Gospod Robinson stopi v sobo in se usede.

GOSPOD ROBINSON: Gojiš do mene kakšno posebno zamero in bi mi hotel kaj povedati o tem? Sem ti izredno antipatičen iz kakšnega čisto določenega razloga?

BENJAMIN: Ne. Ne gre za ...

GOSPOD ROBINSON: Sem kdaj kaj takega rekel, da si me začel prezirati? Ali pač enostavno predstavljam vse tisto, kar ti tako zelo preziraš?

BENJAMIN: Vi nimate nič pri tem, gospod.

GOSPOD ROBINSON: Poslušaj, Ben, mislim, da imam kar precej pri tem. Zato bi tudi rad slišal, kaj si misliš o meni. Se pravi, če si sploh kaj misliš. Rad bi vedel, zakaj si mi to naredil.

BENJAMIN: To ni bilo nič osebnega ... nič osebnega ni bilo.

GOSPOD ROBINSON: Nič osebnega?

BENJAMIN: Ne, gospod.

GOSPOD ROBINSON: Zelo zanimivo, kako gledaš na to, Ben. Greš in spiš z ženo od nekoga ...

BENJAMIN: Gospod Robinson, čisto brez razloga je bilo ...

GOSPOD ROBINSON: Ben, res si malo prestar, da bi se lahko na tak način otresel odgovornosti ...

BENJAMIN: Popolnoma odgovoren sem. Krivda je v celoti moja, gospod Robinson. Vseeno bi pa rad, da veste ...

GOSPOD ROBINSON: Mislim, da sva civilizirana človeka, in res ne vem, zakaj misliš, da bi si morala groziti?

BENJAMIN: Saj ne mislim.

GOSPOD ROBINSON: Bi potem lahko razklenil pesti, prosim? Hvala ti.

BENJAMIN: Samo to bi vam rad povedal, da do vas ne gojim nobenih čustev, gospod Robinson. Samo to vam hočem povedati, da vas niti malo ne sovražim.

GOSPOD ROBINSON: Prav zelo me pa tudi ne spoštuješ, a ne?

BENJAMIN: Ne.

Gospod Robinson prikima.

GOSPOD ROBINSON: Mislim, da si nimava dosti povedati, Ben. Mislim pa, da bi vseeno moral vedeti, kaj si povzročil s svojimi dejanji.

Resnično mislim, da bi moral vedeti, da se z ženo ločujeva.

BENJAMIN: Ločujeta se? Zakaj?

GOSPOD ROBINSON: Zakaj?

BENJAMIN: Razlika itak ne bo prav velika, a ne? Hočem reči, midva midva sva ... pristala sva v postelji, ampak to ni nič v primerjavi z ... Popolnoma nič. Lahko bi se tudi samo rokovala.

GOSPOD ROBINSON: Jaz sem pa od nekaj mislil, da šteje to, da se slečeš in greš v posteljo z žensko in z njo spolno občuješ, malo več kot, da se rokuješ.

BENJAMIN: Ne v tem primeru.

GOSPOD ROBINSON: No, to pa ne pove kaj prav lepega o moji ženi, a ne?

BENJAMIN: Niste razumeli, kaj hočem reči.

GOSPOD ROBINSON: Seveda sem, Ben.

Prepričan sem, da erotična tehnika moje žene potrebuje majhno osvežitev.

BENJAMIN: Vse, kar rečem, izkrivljate!

GOSPOD ROBINSON: Ne vpij name, Ben.

BENJAMIN: Bistvo je v tem, da vaše žene ne ljubim. Jaz ljubim vašo hčerko.

GOSPOD ROBINSON: Čisto verjamem, Ben, da misliš tako, ampak prepričan sem, da bi se ti tudi Elaine po nekajkratnem rokovanju zdela eno samo разоčaranje.

BENJAMIN: Prosim?

GOSPOD ROBINSON: En fant se je oglasil pri nas in zaprosil za njeno roko. Carl bo kmalu postal zdravnik in je prišel prosit za njeno roko. Še so vzorni mladeniči na svetu.

BENJAMIN: Gospod Robinson ...

GOSPOD ROBINSON: Sicer še nisem povsem prepričan, če imam argumente za tožbo ali ne, ampak mislim, da jih imam. Mislim, da te lahko v luči tistega, kar se je zgodilo, spravim za rešetke, če boš moja hčerka samo še pogledal.

Ne nameravam pa se zdaj pripraviti s tabo za vsako besedo. Dejansko pa mislim, da si ti ena navadna gnida in podlež. Mislim, da si izmeček.
Odide. Pride Benjaminov oče.

BENJAMIN: Oče?

OČE: Štiristo milj sem prevozil, da sem pripeljal odraslega moškega, Ben. In ta odrasli moški je zaradi tega, kar si mu ti naredil, jokal kot otrok. Hlupal je, Ben, tolkel z dlanj po naslonjalu kot dojenček. Zdaj pa spakiraj.

BENJAMIN: Ne morem kar oditi od tukaj.

OČE: Danes zvečer se boš z mano odpeljal domov.

BENJAMIN: Me veseli, da te skrbi zame, ampak vseeno ne morem kar tako oditi.

OČE: Hal bo preživel nekaj dni s svojo hčerko. Ti imaš pa jutri pregled pri psihiatru.

BENJAMIN: Prosim? ...

OČE: Zmigaj se že, Ben.

BENJAMIN: Ne vem, če imaš s sabo tudi prisilni jopič, ampak če ga nimaš ...

Oče s hrbtom dlani močno lopne Benjaminu. Benjaminu kar odnese.

OČE: Odpusti mi, da to delam, Ben. Zelo sem pretresen. Prosim, da mi oprustiš.

Tema.

Tretji prizor

Psihiatrova delovna soba.

Psihiater sedi s hrbtom proti občinstvu.

Benjamin, oče in mama sedijo vsak na svojem stolu, gledajo proti občinstvu. Mama je na robu hysteričnega napada.

MAMA: Enostavno ne razumem, kaj naj bi jaz naredila narobe? Zakaj sem jaz vsega kriva?

OČE: Čakaj, saj ne pravi tega.

MAMA: Rekel je, da sem jaz kriva.

OČE: Ni rekel tega.

BENJAMIN: Slišati je že bilo tako.

OČE: Ti pa zadrži svoje mnenje zase, jebenti!

MAMA: Zakaj sem jaz vsega kriva?

OČE: A bi ... Bi prosim ... Bi lahko prosim ... kot boga vas prosim ... Še vi kaj rekli? Pavza.

PSIHIATER: Nihče ni ničesar kriv.

BENJAMIN: To je pa že bolj vzpodbudno.

MAMA: Ne razumem, kako te lahko krivijo za stvari, ki jih nisi naredil, še posebej, če si se zmeraj samo trudil po svojih najboljših močeh

in si dejansko popolnoma spodoben človek, potem te pa kar naenkrat začnejo kriviti za vse, in to samo zato, ker ga nisem peljala v živalski vrt, pa zato, ker ne mara stročjega fižola? Pol življenja sem zmeraj kuhala tri vrste zelenjave, stala v vrsti sredi snežnega viharja na božični večer, da bi dobila plastično figurico s pravo vrsto puške, madona ...

OČE: Si lahko vsaj pol minute tiho?

MAMA: Samo to bi rada vedela ...

OČE: Potem pa vsaj enkrat v življenju *poslušaj!*
Pavza.

Doktor ...

PSIHIATER: Jaz nisem zdravnik.

OČE: Niste?

PSIHIATER: Nisem, ampak nič hudega.

OČE: Karkoli ste že, jaz dejansko ne vem, kaj mi vsi skupaj počnemo tukaj, čeprav je situacija zelo preprosta. Najin sin – še zmeraj mu pravim najin sin – se je tako nemogoče obnašal do žene in hčerke mojega najstarejšega in najtesnejšega prijatelja, da gre tukaj očitno za nekaj nenormalnega ...

BENJAMIN: Definiraj, kaj je normalno.

OČE: Zdaj jaz govorim, Benjamin.

BENJAMIN: Lastnega sina hočeš dati zapreti v bolnico s starimi babami, ki mrmrajo obscenosti, in z morilci, ki ščijejo po kotih. A to je normalno?

MAMA: V tvoje lastno dobro, Benjamin.

BENJAMIN: Njo so pa skrili. A veste to?

Robinsonova sta ugrabila lastno hčerko in jo odpeljala v Novo Anglijo. A to je normalno?

OČE: Samo do poroke.

BENJAMIN: Do kdaj?

OČE: Ni važno.

BENJAMIN: Do kakšne poroke?

Pavza.

Do kakšne poroke?

MAMA: Ne pravim, da mi ni mogoče česa očitati ...

BENJAMIN: A se mi meša?

OČE: Tako bo za vse najbolje, Ben.

BENJAMIN: Oprostite, nekaj sem vas vprašal. A se mi meša?

PSIHIATER: Mislim, da ne.

BENJAMIN: Hvala vam.

Benjamin skoči skozi okno.

OČE: Benjamin!

MAMA: Benjamin!

OČE: Takoj pridi nazaj!

MAMA izgublja nadzor nad sabo: O bog, jaz sem vsega kriva!

Četrty prizor

Zakristija v prezbiterijanski cerkvi. Ena vrata vodijo v cerkveno ladjo, druga pa v veliko omaro. Slavnostna orgelska glasba. Čez čas zaslišimo naglo vstajanje v eni od vrst navzočih pri obredu. Nato plane noter Benjamin, ki potegne za sabo Elaine. Elaine je v beli poročni obleki. Benjamin zaloputne vrata in steče k drugim vratom.

ELAINE: Benjamin!

BENJAMIN: Vse je v redu, Elaine, zdaj bo vse v redu.

ELAINE: Kaj počneš? Benjamin!

Benjamin sunkovito odpre vrata omare. Ven pade stara cerkvena klop.

BENJAMIN: O mater.

ELAINE: Pa kaj delava?

BENJAMIN: V napačno smer sva šla.

GOSPOD ROBINSON *izza odra:* TI PREKLET
PRASEC HUDIČEV!

Gospa Robinson priteče v zakristijo, tik preden Benjamin zaloputne vrata in jih s klopjo zabarikadira. Gospod Robinson se v tistem z vso močjo zaleti v zunanjo stran vrat.

GOSPA ROBINSON: Elaine!

GOSPOD ROBINSON *izza odra:* Spusti me noter, ti svinja degenerirana!

Kričanje in vpitje na drugi strani vrat. Gospa Robinson stoje lovi sapo in zre v Benjaminina. Benjamin počasi prihaja do sape in zre v gospo Robinson.

GOSPA ROBINSON: Elaine, vrni se v cerkev.

ELAINE: Benjamin, kaj se dogaja?

BENJAMIN: Poročila se bova.

ELAINE: Jaz se bom poročila s Carlom.

BENJAMIN: Z mano se boš poročila.

ELAINE: S Carlom se bom poročila. Ravno poročala sem se z njim.

GOSPOD ROBINSON *izza odra:* Odpri vrata, ti prasec svinjski degenerirani!

ELAINE: Mojega zaročenca si mahnil!

BENJAMIN: Omedlel je.

ELAINE: Če se mu je pa kri vili iz nosa.

GOSPOD ROBINSON *izza odra:* Judith, odpri vrata!

GOSPA ROBINSON: Odpri vrata, Benjamin.

BENJAMIN: Ne.

GOSPA ROBINSON: Odpri vrata.

BENJAMIN: Mislite, da se mi je zmešalo?

GOSPA ROBINSON: Popolnoma. Ustreliti bi te morali.

BENJAMIN: Ljubim Elaine. Elaine, ljubim te.

GOSPOD ROBINSON *izza odra:* Policijo bom poklical, ti perverznež.

GOSPA ROBINSON: A to je to, Benjamin, to je to? To je velika romantična gesta?

BENJAMIN: Samo poročiti se hočem.

GOSPA ROBINSON: Elaine tudi.

BENJAMIN: Pa ne z njim.

GOSPA ROBINSON: Poročiti se hoče s Carlom.

BENJAMIN: Ne, se noče.

GOSPA ROBINSON: Ja, se hoče.

BENJAMIN: Elaine, se hočeš poročiti s Carlom?

ELAINE: Ja, se hočem.

BENJAMIN: Ne, se noče.

GOSPA ROBINSON: Elaine, se hočeš poročiti s Carlom?

ELAINE: Ja, se hočem.

BENJAMIN: Ne, se nočeš.

GOSPA ROBINSON: Po mojem se hoče, Benjamin.

BENJAMIN: Ni ti treba narediti tega, Elaine. Ni ti treba narediti vsega, kar ti reče mama.

GOSPOD ROBINSON *izza odra:* Braddock, ubil te bom.

BENJAMIN: Me ljubiš?

GOSPA ROBINSON: Če te ljubi?

BENJAMIN: Elaine, me ljubiš?

ELAINE: Ne.

BENJAMIN: Jaz pa mislim, da me.

GOSPA ROBINSON: Ne ljubi te, Benjamin.

BENJAMIN: Ja, me.

ELAINE: Ne, te ne.

BENJAMIN: A vidite?

GOSPOD ROBINSON *izza odra:* Braddock, to je ugrabitev. Do konca življenja lahko sediš zaradi tega! Ali pa dobiš električni stol!

GOSPA ROBINSON: Ne vem, kaj misliš, da boš dosegel.

BENJAMIN: Zato ne veste, ker imate zelo omejeno domišljijo.

GOSPA ROBINSON: Samo to bo, da boš staknil hude telesne poškodbe, in da se bo Elaine poročila s Carlom.

BENJAMIN: Po mojem se pa ne bo.

GOSPA ROBINSON: Elaine, bi prosim končno rešila tega nesrečnika iz zablode? Bi mu

prosim povedala, da dela popolnega idiota iz sebe?

BENJAMIN: Bi prosim povedala svoji mami, da me ljubiš? Bi ji prosim povedala?

ELAINE: Bi mi vidva prosim že nehala govoriti, kaj mislim!

BENJAMIN: Zakaj se hočeš poročiti s Carlom?

ELAINE: Tebi mi pa tega res ni treba razlagati.

BENJAMIN: Zato, ker so ti starši rekli, da se moraš?

ELAINE: Imaš res tako slabo mnenje o meni?

BENJAMIN: Zakaj se boš pa potem poročila z njim?

ELAINE: Carl je čisto spodoben fant.

BENJAMIN: Čisto spodoben fant?

ELAINE: Mislim, da je to kar veliko.

BENJAMIN: Jaz pa mislim, da bosta dober tim.

ELAINE: Hvala ti.

BENJAMIN: Pa je to zadosti?

ELAINE: Seveda ni zadosti!

BENJAMIN: Zakaj se boš torej poročila s Carlom?

ELAINE: Zato, ker se bom.

BENJAMIN: To je razlog?

ELAINE: Je, ja.

BENJAMIN: Ne, ni, to je izmikanje.

ELAINE: To je *dejstvo*, Benjamin.

BENJAMIN: Zakaj?

ELAINE: Kaj zakaj?

BENJAMIN: Zakaj se boš poročila s Carlom?

ELAINE: Saj veš, zakaj.

BENJAMIN: Ne, ne vem.

ELAINE: Po mojem pa veš.

BENJAMIN: Potem mi pa že enkrat povej, zakaj se boš poročila z njim!!

ELAINE: Ker mi boš ti uničil življenje, če se ne bom.

BENJAMIN: S čim pa?

GOSPA ROBINSON: Tako, da boš v njem.

BENJAMIN: S Carlom se boš poročila, ker ljubiš mene?

ELAINE: Benjamin, to je ...

GOSPA ROBINSON: Absurdno.

BENJAMIN: Ampak je res. Pa povej, če ni.

GOSPA ROBINSON: Reci, da ni res, Elaine.

ELAINE: Ni res.

BENJAMIN: Reci, da je.

ELAINE: Saj sem rekla.

BENJAMIN: Ti ljubiš mene. Vem, da me.

GOSPA ROBINSON: Elaine, tiho bodi.

ELAINE: Če se bom poročila s tabo, si bom uničila življenje.

BENJAMIN: Ne, si ga ne boš.

GOSPA ROBINSON: Ja, si ga bo.

BENJAMIN: Ne, si ga ne bo.

GOSPA ROBINSON: Verjemita mi, da si ga bo.

BENJAMIN: Vam lahko nekaj povem, gospa Robinson? Vi ste res prasica. Nočem biti nesramen, ampak vi ste res ena stoprocentna prasica. Elaine, sleci obleko.

ELAINE: Obleko?

BENJAMIN: Ne boš se poročila. Sleci obleko.

GOSPA ROBINSON: Benjamin, a veš, da si koplješ zelo zelo globoko jamo?

BENJAMIN: Verjemam, ja, da si to zelo želite.

GOSPA ROBINSON: Nespodobno vedenje, ugrabitev, spolni napad ...

BENJAMIN: Samo poročiti se hočem z Elaine.

GOSPA ROBINSON: Elaine, on ni to, kar ti misliš. On ni tista občutljiva dušica, za katero ga imaš. V njem je ena taka strašna sebičnost, ki je tako neznanska, da prikrije njegovo pokvarjenost. Vse tisto, česar slučajno ne prezira, sovraži. In to vključno s sabo. Len je, sam sebi gre na živce, biti z njim ni niti malo zabavno. Pa še v postelji je obupen.

BENJAMIN: Ne, nisem.

GOSPA ROBINSON: Ja, si.

BENJAMIN: O ne, nisem.

GOSPA ROBINSON: O, pa si.

BENJAMIN: A, da sem?

GOSPA ROBINSON: Ja.

BENJAMIN: A sem res?

GOSPA ROBINSON: Ja.

BENJAMIN: A res?

GOSPA ROBINSON medlo: Ja, si. Ja, je.

BENJAMIN: Ljubim te, Elaine. Sleci to obleko.

ELAINE: Benjamin, jaz ...

BENJAMIN: A boš ŽE SLEKLA TO PREKLETO OBLEKO!!!
Odne ji zadrgo na hrbtu in potegne obleko z ramen.

ELAINE: Av! Benjamin!!!!
Gospod Robinson začne s požarno sekiro razbijati po vratih.

BENJAMIN: O mater.

GOSPOD ROBINSON: Ti gnida hudičeva!

GOSPA ROBINSON: O moj bog.

GOSPOD ROBINSON: Ti drek smrdljivi, ti smet ogabna!
Še enkrat trešči po vratih.

BENJAMIN: Gospod Robinson ...

GOSPOD ROBINSON: Prasec pokvarjeni!!!

Še en udarec in del vrat se vda. Roka, ki seže skozi luknjo, premakne klop in že je gospod Robinson v zakristiji in zaloputne vrata za sabo oziroma tisto, kar je od njih ostalo. Gostje na poroki pokukajo noter.

BENJAMIN: Gospod Robinson, saj vas čisto razumem, da ste precej iz sebe ...

GOSPOD ROBINSON: Odsekal ti bom to tvojo bolno betico.

ELAINE: Oči, ne.

GOSTJE v en glas: Pomiri se, Howard. Saj ni vreden tega, Howard. Tako ja, Howard, samo mirno. Howard, tiho bodi.

ELAINE: Oči, prosim te.

GOSPOD ROBINSON: Že v redu, srček. Vse imam pod kontrolo.

GOSPA ROBINSON: Pomiri se, Howard.

GOSPOD ROBINSON: Vse je pod kontrolo.

Duhovnik si utre pot skozi gručo radovednežev in si ogleduje razbita vrata zakristije.

GOSPA ROBINSON: Spusti sekiro, Howard.

DUHOVNIK: Gospod Robinson ...

GOSPOD ROBINSON: Vse v redu, prečastiti. Vse je pod kontrolo. Popolnoma vse je pod kontrolo.

ELAINE: Oči, daj to iz rok.

GOSPOD ROBINSON: Zapelješ mi ženo, nadleguješ mi hčerko, jo ugrabiš in poskušaš sleči na posvečenem kraju ...

GOSPA ROBINSON: Howard, daj sekiro iz rok.

GOSPOD ROBINSON: Saj si ti vpila, naj ga ubijem. Ko smo tekli proti oltarju, si rekla: »Ubij ga, Howard.«

GOSPA ROBINSON: Zdaj sem si pa premislila.

BENJAMIN: To je pa lepo od vas.

GOSPA ROBINSON: Tiho bodi, Benjamin.

ELAINE: Oči, spusti sekiro. Saj se bom poročila s Carlom. Nič se ne bo spremenilo. Vse je okej. Samo vrata so malo poškodovana. Poročila se bom s Carlom.

Gospod Robinson izpusti sekiro. Zgrudi se.

GOSPOD ROBINSON: Sta v redu?

ELAINE: Nekaj moram spiti.

GOSPA ROBINSON: Jaz sem v redu.

Gospod Robinson pogleda proti vratom. Gre k duhovniku. Potegne na dan listnico.

GOSPOD ROBINSON: Eh ... žal zdaj nimam nič pri sebi, prečastiti. Boste prosim tako dobri in mi boste poslali račun za vrata?

ELAINE: Bi šli prosim zdaj vsi nazaj? Takoj bomo prišli za vami.

Duhovnik usmeri gručo nazaj v cerkev.

DUHOVNIK: Bi se lahko pomaknili nazaj v cerkev? Je ženin že pri zavesti?

Elaine poskrbi za očeta.

ELAINE: Malo laka od vrat imaš v laseh.

GOSPOD ROBINSON: V redu sem.

ELAINE: Si dobro?

GOSPOD ROBINSON: Ja, ja.

ELAINE: Si pripravljen, da me boš oddal?

BENJAMIN: Elaine ...

ELAINE: Ne mislim se boriti proti celemu svetu, Benjamin. Vem, da sovražiš svoje starše, pa moje tudi. Vem, da sovražiš starše od vsakogar na tem svetu, in vem, da hočeš biti proti vsemu, ampak jaz tega nočem. Benjamin se usede, glavo si podpira z rokami.

ELAINE: Oči?

GOSPOD ROBINSON: Ja.

Elaine ga prime pod roko in odpelje ven.

Zbrani v cerkvi odobravajoče zamrmrajo.

GOSPA ROBINSON: A ti nekaj povem? Niti slučajno nisi imel šans. Še nikoli v življenju se ni ničesar odločila, ne da bi prej za par ur zlezla v naročje očetu.

BENJAMIN: To ni to, kar ona hoče.

GOSPA ROBINSON: Ko je bila Elaine stara dve leti in so drugi pamži vreščali, je ona sedela čisto pri miru in brala slikanice.

Elaine se vrne po korzet. Gospa Robinson je ne vidi.

Ko je bila stara sedem, ni nikoli rekla, da hoče pez bonbone, kaj šele na izlet v Disneyland. Celo puberteto ni niti enkrat prišla domov prepozno, pijana ali pa z odpeto bluzo ali s preluknjanimi ušesi. Elaine ni nikoli ničesar hotela.

BENJAMIN: A tako je to?

GOSPA ROBINSON: Dvajset let sem čakala, da bom videla, če bo razvila lastno osebnost, ampak je ni, ne, ni je, ona je deset odstotkov mene in devetdeset odstotkov njega. Po meni ima radovednost in oči. Po njem pa puščobno pridnost in neizmeren dolgčas. Več od tega, Benjamin, pa Elaine ni.

ELAINE: To misliš o meni?

Gospa Robinson se obrne in obnemi.

BENJAMIN: Jaz pa ne mislim tako, Elaine.

ELAINE: Misliš, da sem, kaj ... kaj da sem ...?

BENJAMIN: Mislim, da si krasen človek.

GOSPA ROBINSON: Elaine ...

ELAINE: To misliš?

GOSPA ROBINSON: Kot da je zate važno, kaj jaz mislim? Zakaj bi te sploh zanimalo, kaj si kdo misli?

ELAINE: Misliš, da sem čista nula?

GOSPA ROBINSON: Teža nisem rekla.

BENJAMIN: Točno to je rekla.

ELAINE: Da zmeraj naredim samo tisto, kar mi rečejo?

GOSPA ROBINSON: Krasna punca si.

ELAINE: Če ne naredim, kar mi rečeš, pa vpiješ name.

GOSPA ROBINSON: Elaine ...

ELAINE: Zmečeš mi punčke skozi okno, potrgaš plakate s sten in me ponižaš pred čisto prijaznim fantom na maturantskem plesu!

GOSPA ROBINSON: Potem pa že enkrat zavpij nazaj, Elaine. Prekrij stene s slikami jokajočih muck. Pojdi na maturantski ples v takšni obleki, da boš izgledala, kot bi bila iz sladkorne pene. Ignoriraj svojo mamo, hladno prasico, in delaj, kar hočeš, jebenti!

ELAINE: Naj grem k dohtarju in se znebim otroka?

BENJAMIN: Prosim?

ELAINE: Rekla sem, če naj grem k dohtarju in se znebim otroka?

GOSPA ROBINSON: Si noseča?

ELAINE: Ne, nisem. Ti si pa bila. Zakaj nisi naredila tistega, jebenti, kar si v resnici hotela narediti? *Elaine zajoka. Gospa Robinson se ne more pripraviti do tega, da bi stopila k njej in jo potolažila. Benjamin pa jo, in Elaine se ga oklene. Vrne se gospod Robinson.*

GOSPOD ROBINSON: Elaine? Kaj v božjem imenu je pa zdaj to?

GOSPA ROBINSON: Pusti ju, Howard.

GOSPOD ROBINSON: Prosim?

GOSPA ROBINSON: Vrni se h gostom.

GOSPOD ROBINSON: Hočeš reči, da ti odobravaš to ... to ... to ...?

BENJAMIN: Lahko jaz nekaj rečem?

GOSPA ROBINSON: Ne, Howard, bi šel prosim nazaj in povedal gostom, da je poroka odpovedana.

GOSPOD ROBINSON: Ti to odobravaš? Pa kaj hudiča je zdaj to? Pikica?

ELAINE: Daj mi mir. Bi mi prosim vidva oba že enkrat dala mir? Dajta nama mir.

GOSPOD ROBINSON: Ne zastopim.

GOSPA ROBINSON: Po mojem, Howard, se je Pikica začela upirati.

GOSPOD ROBINSON: Elaine?

ELAINE: Oprosti.

GOSPOD ROBINSON: In ti jo misliš pustiti, da bo to naredila? Sem jaz res edini v tej družini, ki premore vsaj malo spodobnosti?

GOSPA ROBINSON: Pomiri se, Howard. Raje kaj zapoj.

GOSPOD ROBINSON: Kaj naj?

GOSPA ROBINSON: Zapoj mi kaj. Ali pa se pogovori z mojim odvetnikom.

GOSPOD ROBINSON *potiho:* Braddock, neke temne noči ...

GOSPA ROBINSON: Ne bo ti ga treba ubiti, Howard. Samo mir jima daj, pa bosta drug drugega zdolgočasila do smrti.

GOSPOD ROBINSON: Pet tisoč dolarjev me je stala ta poroka.

GOSPA ROBINSON: Potem pa pojdemo že nekaj spit, madona!
Usmeri ga skozi vrata.

ELAINE: Mami ...

GOSPA ROBINSON: Malo pozno je za izkazovanje ljubezni, Elaine. To je bila moja edina gesta podpore. Poroči se s tem prascem zvitim, pa boš čisto sama.

ELAINE: Pojdi v rit.

GOSPA ROBINSON: Vso srečo.
Elaine se zasuče na petah in poljubi Benjamin. Nekaj trenutkov sta v objemu sama, nato pa receptor v zanemarjenem motelu odklene vrata, in najdeta se v ...

Peti prizor

Soba v motelu nekje v Nevadi. Avtomobilski žarometi vsake toliko posvetijo skozi žaluzije. Benjamin in Elaine se razgledujeta okoli sebe.

BENJAMIN: Kakšna luknja.

ELAINE: Soba pač. Saj je čisto v redu. Ena zjutraj je ura.

Sleče dežni plašč, spodaj ima poročno obleko.

No, pa nama je uspelo. Mislim pa, da bi si morala dati pregledati kri. Če hočeva imeti otroke. Če jih res hočeva, je po mojem vseeno boljše, da bi bili normalni. Kaj razmišljaš?

BENJAMIN: Katero vrsto kosmičev.

ELAINE: Eh?

BENJAMIN: Katero vrsto kosmičev?

ELAINE: Oh.

Nasmehne se.

BENJAMIN: Cheerios.

ELAINE: Prav?

BENJAMIN: Prav.

Benjamin odloži kovček in ga hoče odpreti.

ELAINE: Bi mi odpel obleko?

Benjamin ji odpre obleko. Elaine je nerodno, a se vseeno slači naprej. Benjamin se ne premakne.

Lahko dobim cigareto?

Benjamin ji prižge cigareto. Elaine kadi kot njena mama. Sleče se do golega in uleže na posteljo. Benjamin se ne premakne.

ELAINE: Benjamin?

Elaine poide samozavest in se pokrije.

Mogoče imaš pa prav.

Benjamin kar stoji.

ELAINE: Mogoče bi pa vseeno počakala.

Benjamin molči.

ELAINE: Mogoče bi jaz vseeno prej diplomirala.

Benjamin ne ve, kaj naj reče.

ELAINE: Hočem reči, pojma nimaš, a ne, kaj naj zdaj z mano?

Benjamin odpre kovček in jo gleda izza pokrova.

Potem vzame iz njega škatlo kosmičev cheerios.

Elaine se navdušeno zasmije.

ELAINE: Kako si pa vedel?

Elaine odpre škatlo.

BENJAMIN: Samo do recepcije skočim. Mogoče imajo kaj mleka.

ELAINE: Ne. Ni treba. Nikoli jih nisem marala z mlekom. Najraje jih imam kar same.

Benjamin se usede na posteljo in si tlači v usta polno prgišče kosmičev.

Ne žri tako, Benjamin. Najprej jih moraš sortirati. Oves. Pšenica. Riž. Prav?

BENJAMIN: Prav.

ELAINE: Potem imajo boljši okus.

BENJAMIN: Pa res.

Sedita na postelji in jesta kosmiče.

KONEC

o tem, prav iz vrst zgoraj omenjene »beatniške generacije«. Joan Vollmer je ostala znana predvsem kot žena pisatelja Williama S. Burroughsa, kljub temu da so jo prijatelji in znanci označili za inteligentno in zanimivo žensko, ki je ustvarjala visoko kvalitetna literarna dela. Tudi med uporniki se torej najdejo odpadniki; nasproten od omenjenega pa je primer Charlesa Webba, o katerem se kot o »beatniku« malo sliši, je pa zato od vseh morda najbolj dosledno živel v skladu z antimaterialističnimi in antikapitalističnimi načeli.

Nedvomno je torej udarnost šestdesetih let razburkala javno moralo in ji nastavila zrcalo, v katerem se je zarisal njen, marsikdaj lažni, značaj. Dvojna narava upora proti ustaljenim vzorcem obnašanja se je, tako se zdi, danes formirala v mainstream in v kvaziliberalno

meščansko moralo, s čimer so se akumulirane, preko seksualne revolucije prevrednotene, vrednote uspešno (odgovor na vprašanje, ali v skladu z načeli prvobitnih hipijev, je seveda jasen) udomačile tudi v kapitalizmu (in znotraj njega postale donosna tržna niša). Vprašnji, v kakšni meri je lahko odnos med Mrs. Robinson in Benjaminom Braddockom danes provokativen in ali je skoraj pol stoletja star prikaz ameriške meščanske morale danes še lahko aktualen in kako, sta morda dve v vrsti tistih, na katera lahko odgovarja uprizoritev, postavljena na začetku leta 2009 v Sloveniji, obdani z nakupovalnimi centri multinacionalk, »obdarjeni« s spletom, na katerem je mogoče najti vse (od pornografije do pedofilije), a nenazadnje še vedno tako majhni, da je o pregrešnih stvareh morda najbolje molčati.

Nina Ivanišin, Luka Cimprič (delovni posnetek)

Viri in literatura

- Ginsberg, Allen, 1997: Blebetanje neskončnosti. Ljubljana: KUD France Prešeren.
- Johnson, Terry, 2000: Diplomiranec. Tipkopiš SLG Celje.
- Kerouac, Jack, 1998: Na cesti. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Stanovnik, Majda, 1980: Angloameriške smeri v 20. stoletju. Ljubljana: Državna založba Slovenije, Literarni leksikon št. 8.
- <http://24ur.com/ekskluziv/erotika/zasluge-seksualne-revolucije.html>

Sekundarno gradivo

- http://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Webb
- http://en.wikipedia.org/wiki/Jack_Kerouac
- http://en.wikipedia.org/wiki/Beat_generation
- http://en.wikipedia.org/wiki/Sexual_revolution
- http://en.wikipedia.org/wiki/Rosa_Parks

Gospa Robinson, vi me hočete zapeljati. A ne, da me hočete? A ne, da me?

Prvi in najbolj popularni roman *Diplomiranec* (*The Graduate*) Charlesa Webba (1939, San Francisco, Kalifornija) je izšel leta 1963, avtor ga je napisal kmalu po zaključku študija na Williams Collegu leta 1961. Charles Webb je avtor več romanov, proslavil pa se je ravno z *Diplomirancem*, po katerem je nastala mega filmska uspešnica.

Webb je odraščal v bogati Pasadeni v Kaliforniji, kjer je leta 1961 tudi diplomiral. Odpovedal se je dediščini svojega očeta, ki je bil zelo premožen zdravnik. Z življenjsko sopotnica Eve, ki se je preimenovala v Freda, sta živela v skladu s kontrakturnimi vrednotami in zavrnila konzervativne vrednote potrošniške družbe. Webba sta svoja sinova izpisala iz šole in ju šolala doma. V tistem času je bilo to v Kaliforniji prepovedano, zato so zapustili državo.

Krajši čas sta celo vodila nudistični kamp v New Jerseyju. V znak protesta sta se ločila, se odpovedala svojim nepremičninam, družina pa je živela od socialne podpore v baraki. Delala sta kot čistilca, kuharja, obiralca sadja in v veleblagovnici K-Martu.

Zgodba *Diplomiranca* naj bi baje temeljila na njegovi osebni ljubezenski aferi s starejšo, bogato, lepo in poročeno damo pasadenske visoke družbe, ki je povzročila veliko

razburjenje v konzervativni Pasadeni. Roman naj bi Webb napisal v baru ob bazenu Pasadena Huntington Hotela. Zgodba romana povzema družbene napetosti v šestdesetih letih prejšnjega stoletja v Ameriki. Lik Gospe Robinson, zapeljive, zapite starejše ženske, ki zapelje pol mlajšega moškega, pa je našel stalno mesto v ameriški kulturni zgodovini.

Roman je postal velika filmska uspešnica leta 1967 v režiji Mikea Nicholisa, ki je leto prej debitiral z odličnim filmom *Kdo se boji Virginie Woolf?*. Film *Diplomiranec* si je prislužil kar sedem nominacij za oskarja, pobral pa oskarja za režijo. V vlogi enaindvajsetletnega Benjamina Braddocka je nastopil takrat devetindvajsetletni Dustin Hoffman, v vlogi gospe Robinson, ki je v filmu v svojih zgodnjih štiridesetih, pa le šest let starejša Anne Bancroft. Film je bil mega hit nove generacije, ki je zahtevala prevrednotenje vseh vrednot. *Diplomiranec* je bil leta 1967 drugi najbolj gledani film v Ameriki. Vlogo Benjamina Braddocka naj bi igral Warren Beatty, ki je vlogo zavrnil zaradi snemanja filma *Bonnie in Clyde* (ta film tudi na svoj način promovira kontrakturne vrednote in politiko nove generacije). Na avdicijo so povabili tudi Roberta Redforda, vendar si je režiser Nichols želel igralca, ki bi v odnosu do svoje seksualnosti deloval bolj izgubljen. Leta 1962, ko je začel

Tanja Potočnik (delovni posnetek)

nastajati scenarij za film, je bila glavna kandidatka za gospo Robinson Marilyn Monroe, ki pa je kmalu zatem tragično umrla.

Charles Webb je trdil, da se je vedno slabo počutil zaradi pozornosti, ki mu jo je film prinesel, predvsem zato, ker bi to lahko omajalo njegov sloves resnega umetnika. Pravice romana za film je prodal za enkratno plačilo v višini 20.000 dolarjev in zato ni sodeloval pri dobičku od filmskega uspeha. Zelo redko je bil omenjen v reklamah za film, nikoli pa ga niso povezovali z izredno popularnostjo. Filmska scenarista Buck Henry in Calder Willingham sta si prilastila vse zasluge za uspeh filma, čeprav je večina briljantnih dialogov prepisanih iz romana. V času velikanskega uspeha je producent

Luka Cimprič, Nina Ivanišin (delovni posnetek)

Joseph E. Levine Webbu ponudil simbolično odškodnino v višini 10.000 dolarjev. Čeprav je bil roman eden najbolj uspešnih in vplivnih ameriških romanov šestdesetih let in preko filma tudi eden največkrat citiranih, je pogosto izključen z literarnega seznama tiste dobe, prav tako kot ostale njegove knjige. Znamenite Benjaminove besede: »*Gospa Robinson, vi me hočete zapeljati. A ne, da me hočete? A ne, da me?*«, so ene najbolj pogosto citiranih replik.

Leta 2006 je Webb napisal nadaljevanje *Diplomiranca* z naslovom *Domača šola* (*Home School*). Nadaljevanja ni objavil v knjižni obliki zaradi zapletov z avtorskimi pravicami. Webb je namreč v šestdesetih letih prejšnjega stoletja s pravicami za film *Diplomiranec* prodal tudi pravice nadaljevanja

romana. Če bi roman *Domača šola* objavil, bi lahko francoska medijska hiša Canal +, ki je lastnica pravic za *Diplomiranca*, nadaljevanje predelala v filmski scenarij brez avtorjevega privoljenja.

Takrat sta se z ženo znašla v hudi finančni krizi. Zaradi dolga pri plačevanju najemnine naj bi jima grozila deložacija iz njunega doma. Maja 2006 je *The Times* poročal, da naj bi Webb končno podpisal pogodbo o izidu romana z Random House, kar bi mu omogočilo, da bi poplačal svoje dolgove in najel francoske odvetnike, da bi poskušali odkupiti pravice za nadaljevanje *Diplomiranca*.

Dogajanje *Diplomiranca* je postavljeno v Ameriko, v turbulentna šestdeseta leta prejšnjega stoletja. V desetletje mladosti, saj je v tistem času 70 milijonov otrok »babyboom« generacije zraslo v najstnike in mlade odrasle ljudi. »Babyboomerji«, rojeni med in po drugi svetovni vojni, so v šestdesetih letih prejšnjega stoletja začeli kljubovati avtoritetam in vrednotam svojih staršev. Mladi niso hoteli postati taki kot generacija pred njimi in so zato zahtevali spremembe, kar je vplivalo na izobraževanje, vrednote, način življenja, zakone in tudi na zabavo. V tem času postala univerzitetna središča centri debat in polemik ter hkrati prizorišča protestov proti vietnamski vojni.

Kot odpor proti konzervativnim petdesetim se je gibanje oprijelo naprednega načina mišljenja in povzročilo resnične spremembe v kulturni strukturi ameriškega življenja. Zamirati je začelo beatniško gibanje,

prebujati pa hipijevsko gibanje, ki je imelo vpliv na socialno, politično in kulturno dogajanje. Izraz hipi pokriva množico boemskih in študentskih subkultur. Zgodovinsko gledano so bili hipiji gibanje, ki je nastopilo v šestdesetih letih dvajsetega stoletja, predstavljali pa so največjo kontrakulturno skupino v ZDA. Borili so se za raso enakost, pravice žensk, seksualno svobodo (vključno s pravicami istospolno usmerjenih), zahtevali so konec vietnamske vojne (1959–1975). Kontrakultura v ZDA je svoj višek dosegla med leti 1965 in sredino sedemdesetih, zamrla pa je iz različnih razlogov: osrednje ameriško gibanje proti ekscesnosti kontrakulturnega gibanja, veliko osrednjih ikon kontrakulturnega gibanja je umrlo, gibanje za človekove pravice je doseglo svoje osrednje zahteve in vietnamska vojna se je končala.

Hipiji so protestirali proti vojni in se postavljali ob rob kapitalizmu, zavzemali so se za mir in ljubezen ter se predajali iskanju življenjskih lepot. Znotraj gibanja je obstajalo čvrsto jedro umetniško-kulturne inteligence in aristokracije rock glasbenikov ter množica privržencev, ki so jo sestavljali uporniki do tedanjega življenjskega stila. V ZDA je hipijevska subkultura dosegla svoj višek s festivalom Woodstock (1969), ki velja za pomemben del povojne ameriške zgodovine, kjer se je zbralo 400.000 mladih, ki so se zavzeli za mir, ljubezen, srečo in LSD. Večina hipijev so bili mladi beli Američani srednjega razreda, njihov zaščitni znak pa so bili nekonvencionalen videz, glasba, droge, življenje v komunah in seksualna svoboda. Nekateri Američani so v

tem videli odsev ameriških idealov – svobode govora, enakosti in pravice do sreče. Drugi pa so v kontrakulturi videli predvsem razbrzdanost, brezsmiselno uporništvu, nedomoljubje in destrukcijo ameriškega moralnega reda. Država je prepovedala psihedelično drogo LSD in politične shode ter poskušala prepovedati vse opolzko v literaturi, glasbi, gledališču in drugih medijih. Bistvo kontrakture šestdesetih let dvajsetega stoletja v ZDA je, da so mladi ljudje zavrnili konvencionalne družbene norme petdesetih, politično segregacijo na ameriškem Jugu in vietnamsko vojno. Večinoma mladi beli ljudje srednjega razreda so imeli prvič po veliki gospodarski krizi v tridesetih letih zadovoljene več kot osnovne življenjske potrebe, imeli so dovolj prostega časa, izobrazbe, interesa in poguma, da so izrazili svojo zaskrbljenost glede socialnih vprašanj, predvsem glede človekovih pravic, vietnamske vojne, pravic žensk. Zavrnili so prevladujočo materialistično razlago »ameriških sanj«, ki se je pojavila v petdesetih letih, ko so ZDA po 2. svetovni vojni postale ena najbogatejših in najmočnejših držav. Prav tako so imeli dostop do medijev (televizija), ki so z navdušenjem posredovali njihove skrbi širši javnosti.

Kulturo in modne zapovedi šestdesetih so narekovali mladi. To je čas, ko se pojavi barbika, mali avtomobilčki postanejo bolj popularni od modelov železnic, kalifornijski srferji si izmislijo rolke, da bi ostali v formi čez celo leto. Začne se množična uporaba kontracepcijskih tablet, konec šestdesetih legalizirajo abortus in umetno oploditev v nekaterih državah ZDA. Leta 1963 je umorjen

John F. Kennedy, leta 1968 pa Martin Luther King. Leta 1960 se iz ameriške vojske na glasbeno sceno vrne Elvis Presley in povzroči velike spremembe v glasbi – rokenrol. Bob Dylan je zaslužen za ponovno oživitev folk glasbe, v Angliji se pojavijo Beatlesi in z njimi nova rock glasba obnori vse generacije. Velika sprememba v popularni glasbi se zgodi sredi šestdesetih zaradi uporabe LSD-ja. Popularna postaneta acid rock in psihadeličen rock. Ko so Beatlesi začeli igrati acid rock, jih je začela poslušati večinoma mlajša publika. Iz kontrakture šestdesetih zrasteta skupini *Jefferson Airplane* in *Grateful Dead*. Filmi postanejo bolj politični – npr. komentirajo oboroževalno tekmo med ZDA in takratno Sovjetsko zvezo. Seksualni prizori v filmih postajajo bolj eksplicitni, pogosto prikazujejo neobičajne spolne prakse. Do tedaj veljavnih tabujev glede seksa, nasilja in uporabe jezika ne upoštevajo več. Začnejo snemati filme o tajnem agentu 007, Jamesu Bondu, ki so mešanica seksa in nasilja in obnorijo gledalce (prvi v seriji filmov o tajnem agentu 007 je *Dr. No* leta 1962, posnet po šestem romanu o Jamesu Bondu iz leta 1958).

Dogajanje *Diplomiranca* je postavljeno v burna šestdeseta leta prejšnjega stoletja, v čas vietnamske vojne, političnih nemirov, velikih socialnih sprememb in seksualne revolucije. V ospredje dogajanja je postavljen prepad med generacijama staršev in njihovih otrok. Izraz »razkorak oz. prepad med generacijama« označuje nepremostljiva nesoglasja med pripadniki mlajše generacije in njihovimi starši. Izraz se je uveljavil v šestdesetih letih dvajsetega stoletja v ZDA in na zahodu

Luka Cimprič, Igor Žužek (delovni posnetek)

Evrope in je označeval kulturne razlike med »babyboom« generacijo in njihovimi straši. Seveda so se razlike kazale že prej v zgodovini, vendar pa so se v šestdesetih ravno razlike med generacijama bistveno izostrile na več področjih – glede glasbenega okusa, mode, uporabe drog, kulture in politike. Še nikoli do tedaj se ni zgodila tako velika generacija, kot je bila generacija »babyboomerjev«, in prav številnost generacije je tisto, kar jim je dajalo moč, vpliv in pripravljenost upreti se družbenim pravilom in normam.

Benjaminu Braddocku starši po diplomi pripravijo zabavo, kamor povabijo svoje prijatelje in ne njegovih. Pred njimi bi se radi postavili z Benjaminovimi uspehi. Benjamin čepi v svoji sobi, izgubljen je, ne ve, kaj bi v življenju rad, čeprav se mu obeta svetla

Mario Šelih (delovni posnetek)

prihodnost. Je apatičen in nezainteresiran za vse. Ne more se identificirati s socialnimi in seksualnimi premiki v tednji družbi in se hkrati sprašuje o vrednotah generacije, ki si za osrednje vodilo postavlja »plastiko«. Počuti se izgubljenega, je neodločen, brez lastnih trdnih moralnih načel in prepričan. V šestdesetih prejšnjega stoletja je tema zmedene in neizkušene mladosti, ki jo zapelje, izkoristi in na koncu izda pokvarjena in dekadentna starejša generacija, odlično odslikavala duh dobe. Spopad med generacijama se kaže tudi v ženskih tekmicah – hči in mati (mlada, nedolžna in vodljiva Elaine in zapita, starejša, nad življenjem razočarana, zapeljivka gospa Robinson).

Benjamin se noče pridružiti zabavi. Starši in njegovi prijatelji mu gredo na živce. Prezira jih, saj

predstavljajo vse tisto, kar on najbolj sovraži – generacijo, ki se je pdločila za materializem in udobje. Žena očetovega poslovnega partnerja, rahlo zapita in zdolgočasena gospa Robinson, pride v njegovo sobo in ga poskuša zapeljati. Benjaminu je nerodno, boji se, da bi v sobo planili starši. Iz neprijetne situacije ga reši gospod Robinson, ki pride v sobo, ker so mu odpovedali let, in išče svojo ženo.

Benjamin se po zabavi odpravi na potovanje po deželi, saj bi rad srečal »resnične« ljudi. Vendar pa se po nekaj dneh vrne vidno razočaran, saj tudi v stiku z »resničnimi« ljudmi

ne najde zadovoljstva. Pokliče gospo Robinson in se z njo dogovori za zmenek. Iz dolgočasje in izgubljenosti se zaplete v razmerje z njo, zaradi česar pa tudi ni nič bolj srečen. Medtem ga oče z grožnjo, da mu bo ukinil žepnino, prisili, da gre na zmenek s hčerko Robinsonovih, Elaine. Čeprav se Benjaminu materializem njegovih staršev upira, se sam ni pripravljen odpovedati ugodju, ki mu ga nudijo starši.

Benjamin hoče najprej s svojim čudnim obnašanjem Elaine odbiti od sebe, vendar se po katastrofalnem začetku zmenka kasneje kar nekako ujameta in si postaneta všeč,

Lučka Počkaj, Nina Ivanišin (delovni posnetek)

kar samo še zaplete njegov odnos z gospo Robinson. Elaine in Benjamin družita mladost, podoben pogled na življenje, odpor do staršev. Konec šestdesetih let prejšnjega stoletja je prišlo do izrednih trenj in napetosti med generacijama staršev in otrok – na eni strani se je znašla konformistična, ugodju, udobju in materializmu zapisana generacija staršev, na drugi strani pa svobodomiselná generacija mladostnikov, ki je zahtevala socialno, politično, kulturno in moralno liberalizacijo Amerike. Benjamin pa ne ve, na katero stran naj se postavi, je osamljen in odtujen od ljudi okoli sebe.

Ko se Benjamin in Elaine na koncu staršev znebita, ko nimata več skupnega sovražnika, ki jima govori, kaj morata narediti, ne vesta več prav dobro, kaj bi sama s sabo oziroma drug z drugim. Izkaže se, da je tudi mlada generacija odtujena, brez ciljev in idej ter prav tako mrtva, kot generacija njihovih staršev; da bodo kljub želji po drugačnosti na koncu postali ravno taki kot predstavniki generacije, ki jo tako zelo prezirajo.

Diplomiranec je komična drama odličnih dialogov, pravih verbalnih spopadov med protagonisti, polna čustvenih preobratov, govori o razkoraku med generacijama staršev in otrok, razmerjih med ljudmi, o težavah iskanja lastne identitete na eni in morali družbe na drugi strani. Čeprav je dogajanje *Diplomiranca* zaznamovano z duhom časa, pa ostaja drama aktualna prav v izvrstni sliki odnosa med zrelo, osamljeno in zapuščeno žensko zgodnjih srednjih let in mladim, nezrelim in izgubljenim ljubimcem.

Praznina, popolna odtujenost in nesposobnost kakršnegakoli kvalitetnega odnosa med ljubimcema so v današnji dobi individualizma še toliko pogostejše spremljevalke medosebnih odnosov. *Diplomiranec* je duhovita in grenka slika nepremostljivega prepada med predstavniki različnih generacij in izvrstna upodobitev mladega človeka, ki išče svoje mesto v družbi in si na vsak način prizadeva za svoj košček sreče. *Diplomiranec* je bridka slika osamljenosti in samote človeka, ki je ujet med družbene norme, zahteve in pričakovanja okolice ter lastne želje.

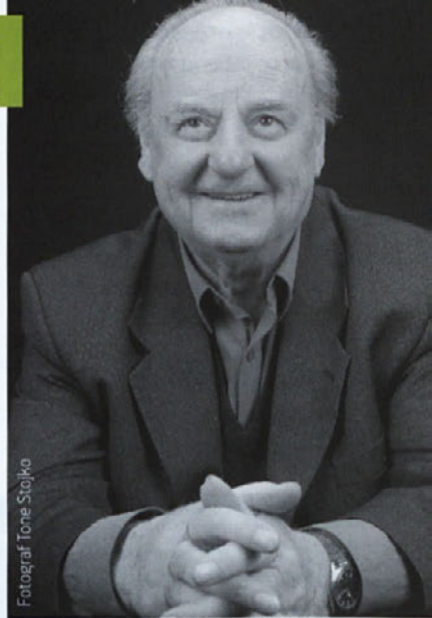
Nina Ivanišin, Luka Cimprič (delovni posnetek)

Zlatko Šugman je bil eden tistih igralcev, ki so zaradi svojega izjemnega talenta in neulovljivega šarma postali ljubljenci občinstva in bili deležni priznanja tudi strokovne kritike. Nekdo je zapisal, da je bil najbolj priljubljen Slovenec!

S svojim nespornim komedijantskim darom, žlahtnim humorjem, duhovitimi igralskimi komentarji in seveda tudi s samoironijo je oplemenitil marsikatero aktualno satiro in blestel v vlogah, za katere se je zdelo, da so napisane prav zanj.

Zlatko Šugman je nastopal že kot otrok v »očetovem teatru«, v rodni vasi Gorišnica blizu Ptuja. Po končanem študiju na takratni AIU (Akademiji za igralsko umetnost) v Ljubljani je nastopal na različnih odrih – v Prešernovem gledališču v Kranju, Slovenskem ljudskem gledališču v Celju (1958–1961) in na odru Drame SNG v Mariboru (1961–1965), dokler s soprogo Majo nista dobila domicila v Mestnem gledališču ljubljanskem (1. februarja 1965) in mu ostala zvesta do upokojitve (Zlatko je bil upokojen 30. marca 1992). Samo v tem gledališču je v sedemindvajsetih letih angažmaja odigral enainšestdeset vlog,

Poleg tega je nastopal tudi v monodramah in v filmih, v TV nanizankah in TV nadaljevankah,

Fotograf Tone Stojko

mladinskih in glasbeno-zabavnih oddajah, radijskih igrah za odrasle in za otroke ter tako ustvaril preko dvesto pretežno humornih likov. Njegove tudi manjše vloge so preraščale v prave miniaturne mojstrovine.

Kljub upokojitvi in težki operaciji na srcu njegovo zanimanje za gledališče ni usahnilo. S soprogo Majo sta budno spremljala gledališki vzpon sina Jerneja v ljubljanski Drami in obiskovala skoraj vse premiere in dogodke v svojem, njima tako dragem, Mestnem gledališču ljubljanskem.

Zlatko Šugman je s svojo občuteno psihologizacijo, blago ironijo, nenehno prisotno samoironijo in izjemnim smislom

za komične in humorne detajle za vedno neprecenljivo obogatil in oplemenitil slovensko igralsko umetnost. Vrsta izjemno odigranih vlog predstavlja neprecenljiv in neprekosljiv igralski opus.

V hvaležnem spominu ostaja tudi Zlatkov izjemen organizacijski dar, saj smo s »Šugljevo skupino potovalcev«, ki sem se ji večkrat priključil, če je le čas dopuščal, v njegovi organizaciji za malo denarja prepotovali pol sveta, od obiska gledališč v Londonu in na Škotskem do daljne Mehike, od Španije in Portugalske do Egipta in Kitajske ter do zadnjega izleta na prelepi zeleni otok Šri Lanka. Ta potovanja so se začela z gostovanjem v Ameriki, ki ga je organiziral z igralci Mestnega gledališča ljubljanskega. Znal je rešiti in premagati tudi najbolj zapletene situacije, ki na takšnih potovanjih nastanejo. Premagoval jih je z dobro voljo, spretnostjo in z njemu lastnim humorjem.

Poleg vseh umetniških in organizacijskih superlativov, ki jih lahko omenjam v zvezi z njim, pa ne morem pozabiti na Zlatka kot človeka in prijatelja. Ne smem in ne morem pozabiti njegovih vedno otroško radovednih in hudomušnih oči. Ne smem in ne morem pozabiti njegovega pogleda, v katerem se je odražala globoka vednost, njegovega pogleda, ki je znal biti vesel in prizadet, spodbuden in kritičen, pa vendar vedno človeški in blag. Hvala ti za vse!

Počivaj v miru, dragi prijatelj.

Dušan Mlakar

V Ljubljani, dne 27. decembra 2008

Zlatka Šugmana sem spoznala v četrtem letniku AGRFT, ko sem kot asistentka dramaturgije sodelovala pri Korunovi uprizoritvi Molièrovega Tartuffa. Igral je zaslepljenega Orgona. Molièrove verze je govoril tako naravno in tekoče, kot da bi igral sodobni prozni tekst. V predstavi je bila tudi majčkena vloga služkinje Flipote, ki sem jo na začetku študija markirala jaz – in ostala v predstavi. Že v času vaj, še posebej pa na številnih gostovanjih, sem veliko časa preživela prav z Majo in Zlatkom Šugmanom, ki sta skrbela zame, kot da bi bila njun otrok. Ob vseh kvalitetah, ki jih je Zlatko Šugman imel kot igralec – bil je velik profesionalec, izjemno duhovit, naraven, zabaven na odru –, pa sem imela to čast in veselje, da sem ga poznala tudi kot prijatelja izven odrskih desk. Simpatičnost, iskričnost, poosebljena ljubeznivost in inteligenca, velika toplota in dobrota so bile njegove odlike. V mojem spominu bo vedno zapisan kot največje sonce.

Tina Kosi

DNEVI KOMEDIJE

Od 20. februarja do 15. marca 2009

ABONMA TEKMOVALNI PROGRAM

Petek, 20. februarja, ob 19.30
OTVORITEV FESTIVALA

Richard Rodgers,
Oscar Hammerstein II,
Howard Lindsay, Russel Crouse

**MOJE PESMI
MOJE SANJE**

Režiser **Matjaž Pograjc**
Delavnica Musiké,
Prešernovo gledališče Kranj

Sobota, 21. februarja, ob 19.30
Jordi Galcerán

**GRÖNHOLMOVA
METODA**

Režiserka **Nenni Delmestre**
Mestno gledališče Ptuj

Petek, 27. februarja, ob 19.30
Branislav Nušič

GOSPA MINISTRICA

Režiser **Dušan Jovanovič**
SNG Nova Gorica,
Gledališče Koper

Sobota, 28. februarja,
ob 19.30

Peter Stone, Julie Styne,
Bob Merrill

**SUGAR – NEKATERI SO
ZA VROČE**

Režiser **Stanislav Moša**
Mestno gledališče ljubljansko

Petek, 6. marca, ob 19.30
Simon Bent

ELLING

Režiser **Andrej Jus**
Slovenska ljudsko gledališče Celje

Sobota, 7. marca, ob 20.00

Branko Završan in solisti

SOLISTIKA

Režiser **Branko Završan**
Familija, koproducent MGL

Petek, 13. marca, ob 19.30
Michael Frayn

HRUP ZA ODROM

Režiser **Jaša Jamnik**
Špas teater

Sobota, 14. marca, ob 19.30
Dušan Jovanovič

**ŽIVLJENJE PODEŽELSKIH
PLEJBOJEV PO DRUGI
SVETOVNI VOJNI ALI
TUJE HOČEMO –
SVOJEGA NE DAMO**

Režiser **Jaka Andrej Vojevec**
SNG Drama Ljubljana

Nedelja, 15. marca, ob 19.30
ZAKLJUČEK FESTIVALA
IN PODELITEV NAGRAD

Zoran Hočevar

ZA ZNORET

Režiser **Nick Upper**
Gledališče Koper

SPREMLJEVALNI PROGRAM

Nedelja, 22. februarja, ob 17.00
Avtorski projekt Željka Vukmirice

**ZGODOVINA MOJE
NEUMNOSTI**

Režiser **Željko Vukmirica**

Nedelja, 1. marca, ob 17.00
Thomas Brussig

FUZZBAL JE VSE!

Režiser **Samo M. Strelec**
Novi Zato. Ptuj

Nedelja, 8. marca, ob 17.00
Iztok Mlakar

DUOHTAR POD MUS!

Režiser **Vito Taufer**

Gledališče Koper in SNG Nova Gorica

Vpis abonmaja od 9. do 13. februarja 2009

Milan Jesih TRIKO

Ena dejanska burka

Režiser **Luka Martin Škof**

V eni dejanski burki *Triko* pesnik, dramatik in prevajalec Milan Jesih duhovito preigrava niz situacij, v katerih v ospredje postavlja odnos med moškim in žensko. Skozi posamične fragmentarne prizore postavlja pred nas arhetipske situacije iz vsakdanjega življenja parov, ki se ljubijo, prepirajo, varajo ...

Štirje protagonisti se pojavljajo v najrazličnejših vlogah in se zapletajo v različne ljubezenske večkotnike. Ljubezenske dogodivščine jih vodijo v komične situacije, ki bi se lahko precej nesrečno končale. Pa vendar se vsak od njih vedno znova spretno izogne nevarnim posledicam ljubezenskih pustolovščin. Rdeča nit vseh prizorov sta ljubezen in seksualnost, ki vodita protagoniste v burne ljubezenske dogodivščine, ki jim spremenijo življenje. Kljub komičnosti situacij pa vsa ljubezenska srečanja govorijo o v sodobnem svetu čedalje značilnejši plehkosti in površinskosti medsebojnih odnosov.

Premiera 5. marca 2009

Gledališki list
Slovenskega ljudskega gledališča Celje
Letnik 58, sezona 2008/09, številka 4
Izdaja Slovensko ljudsko gledališče Celje.

Vse pravice pridržane.

Cena te številke je 2 EUR.
V skladu s 13. točko prvega odstavka
26. člena
Zakona o DDV davek ni obračunan.

Za izdajatelja Tina Kosi
Urednica Tatjana Doma
Lektor Jože Volk
Fotograf Damjan Švarc
Oblikovanje Alten10
Naklada 1.000 izvodov

Celje, Slovenija, februar 2009

Celje - skladišče
D-Per

19540/2008/2009
97/2008/2009

5000023043.4

COBISS

